

309406 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } ఛెన్నపట్టణము 1918 సం॥ మే నెల 18 వ తేది శనివారము
సంపుటము. ౫ } కాశ్యపు నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస శుక్ల అష్టమి ౮. } సంచిక ౪౦

ఇండియాగవర్నమెంటుయొక్క వైనాన్సు డిపార్టుమెంటు.
సం. 1250 - ఎఫ్. సిప్లా, 1918 వ సం॥ మే 11 వ తేది.

ఇండియాదేశపు రెండవ యుద్ధబుణము

రొక్కరూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును, ఇండియా దేశము ఇచ్చే పది కోట్ల పానుల (సవరనుల) మొత్తముక్రింద, యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిజ్ మెజెస్టీవారి దొరతనమున కియ్యబడును.

వచ్చుబడి పన్ను లేని 1921 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1923 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1925 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ. 103 చొప్పున 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1928 వ సం॥ నూటికి 5½ వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ. 105 చొప్పున 1928 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదిని తిరిగి చెల్లించబడునవి

ఇవన్నీ,

వచ్చుబడి పన్ను లేకుండ

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు

జారీచేయడము.

అనలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్నమెంటువారి రీవిన్యూలున్నూ ఆస్తిన్నీ హామీగా ఉండును.
1921 వ, 1923 వ, 1925 వ 1928 వ సం॥ పు యుద్ధ పత్రములు

జారీ చేయఁ—దరఖాస్తు చేసికోబడిన ప్రతి రూ. 100 రూ. 100.

వడ్డీ:—సంవత్సరమునకు నూటికి 5½ చొప్పున ఆరేసి నెలల కొకసారి మార్చి 15 వ తారీఖునకు సెప్టెంబరు 15 వ తారీఖునకు చెల్లించబడును.

కొనిన తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు వడ్డీ, పత్రములు కొనిన కాలమందు ముందుగా చెల్లించబడును.

1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖుకు తరువాత పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనబడు పత్రములమీద, కొనిన తారీఖు నుండి 1919 వ సం॥ మార్చి 14 వ తారీఖు నకు వడ్డీ, కొనిన కాలమందు ముందుగా చెల్లించబడును.

విశేషమైన హక్కులు:—ఇకమీదట ఇండియా గవర్నమెంటువారు జారీచేయు ఏదేని వీధి కాలపు బుణమునకు వడ్డీ లేదు ఎంత ఏర్పాటుపబడియున్నప్పటికిని, సదరు బుణమునకయి వైకము కట్టు కార్యము కొఱకు రొక్కముతో సమానముగా 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములు, వాటి చెల్లుబడి కాలములో సమాన విలువకు అంగీకరింపబడును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములమీద వడ్డీకి వచ్చుబడి పన్ను లేదు. కాని అది, యితర వచ్చుబడిమీద ఆపన్న కట్టవలసిన రేటును నిర్ణయించడము లో గణయింపబడును, మరియు దానికి అధికపన్ను (నూపర్ టాక్సు) కట్టదగి యుండును.

సెక్యూరిటీలు ఏరూపముగానుండునది:—యుద్ధపత్రము లు (ఎ) ఇన్స్క్రిబ్డ్ (రెజిస్టరైన) స్టాకు సర్టిఫికేట్ల రూప ముగానో (బి) ప్రామిసరీ నోట్లరూపముగానో జారీచేయబడు ను. తదనంతరము ఇష్టమైనయెడల, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులు, బేరరు (హాజరు చెల్లువానికి చెల్లుబడిగల) పత్రములు ఉన్న పుడు ఆపత్రములను, కర్చులేకుండ పుచ్చుకోవచ్చును.

యుద్ధపత్రములు కొనునతడు ఫలానిరూపముగా జారీ చేయబడవలయునని ప్రత్యేకముగా ఉదాహరించి యుండని యెడల, అవి, ఇన్స్క్రిబ్డ్ (రెజిస్టరైన) స్టాకు సర్టిఫికేట్లు రూపమున జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీనోట్లు, అలస్యము కాకుండుటకై మొదట, సాధ్యమైనంత కొద్దిసంఖ్య వేరు వేరు నోట్లుగా జారీచేయబ డును; అయితే అటుతర్వాత, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులుగా ఎట్టి విలువగల నోట్లకు దరఖాస్తు చెల్టుకోబడునో వాటిని,

ఖర్చులేకుండ, పుచ్చుకోవచ్చును. కావలసిన మొత్తమునకు ఒక్కటే స్టాకు సర్టిఫికేట్లు జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీ నోట్ల రూపముగా పత్రములను బ్యాంకులలోను గవర్నమెంటు ఆఫీసులలోను కొనుట

1. రూ. 100 గాని నూరుతో గుణించిన (పూర్ణా నూర్ణగా నుండు) మొత్తములుగాని విలువగాగల (ప్రామిసరీ నోట్ల రూపమున యుద్ధపత్రములు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించబడినట్లు,

(ఎ) బెంగాలు, బొంబాయి, మదరాసు బ్యాంకుల యొక్క హెడ్ ఆఫీసులలోగాని యేదని ఇండియా బ్యాంకింగ్ గాని విద్యుత్తముగా దరఖాస్తు చెల్టుకోకుండను,

(బి) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసువద్దగానియే అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్కయైన లేదా కంట్రోలరు యొక్కయైన ఆఫీసువద్దగాని యేదని గవర్నమెంటు ప్రెజరీవద్ద గాని సబ్ ప్రెజరీవద్దగాని దరఖాస్తు చెల్టుకొనినమీదటను 1918 వ సం॥ జూను 3 వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు కొనవచ్చును.

దరఖాస్తులు వీనిలో జతపరచబడిన నమూనా (ఎ న మూనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, కొనువానియొక్క పూర్తిపేరు ను వైరిలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజరీవద్ద చెల్లించబడవలయు నని తాను కోరునో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

గవర్నమెంటు ఆఫీసులవద్దను బ్యాంకులవద్దను ఇన్స్క్రిబ్డ్ స్టాకు రూపముగా పత్రములు కొనడము.

2. ఇన్స్క్రిబ్డ్ స్టాకు రూపముగా యుద్ధపత్రములు, రూ. 100 ల లేదా దానితో గుణించిన (పూర్తిరూప) మొత్తముల విలువగలవి, 1918 వ సం॥ జూను 3-వ తారీఖునుండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14-వ తారీఖునకును, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించిన మీదటను దరఖాస్తు చెల్టుకొనిన మీదటను, సరాసరి కలకత్తా ఫ్లీట్ బుణము ఆఫీసునుండిగాని ఈ క్రింది ఆఫీసులలో దేనిద్వారాగాని, తీసికొనవచ్చును.

(ఎ) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసు, లేదా యే అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్క యైన కంట్రోలరు యొక్కయైన ఆఫీసు;

(బి) బెంగాలు, బొంబాయి లేదా మదరాసు బ్యాంకులయొక్క హెడ్ ఆఫీసులు లేదా వాటియొక్క యేదని ఇండియా బ్రాంచి;

(సి) ఏదేని గవర్నమెంటు ప్రెజరీ లేదా సబ్ ప్రెజరీ. దరఖాస్తులు వీనిలో జతపరచబడిన నమూనా (A నమూనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారునియొక్క పూర్తిపేరును వైరిలాసమును, వడ్డీ యే ప్రెజరీవద్ద చెల్లించబడవలయు నని తాను కోరునో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసులవద్ద పత్రములు కొనుట.

3. ఇన్స్క్రిబ్డ్ స్టాకు రూపముగా గాని ప్రామిసరీనోట్ల రూపముగా గాని యుద్ధపత్రములు రూ. 25 విలువ గలవిగా వైసను దానితో గుణించిన (పూర్తి రూ. 25 ల) మొత్తపు విలువ గలవిగా నైనను, రూ. 10,000 ల మొత్తమునకు మించకుండ, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినమీదటను దరఖాస్తు చెల్టుకొనిన మీదటను, సేవింగ్స్ బ్యాంకి పనిచేయు ఏపోస్టాఫీసు వద్దనైనను, 1918-వ సం॥ జూను 3 వ తేదినుండి 1918-వ సం॥

డిసెంబరు 21 వ తేదీనకు, కొనవచ్చును. దరఖాస్తులు దీనితో
జతపరచబడిన సమాచారము (వి. సమాచారము) ప్రకారము ఉండవ
చ్చును లేదా, కొనవలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును,
దరఖాస్తువాచనములకు, పూర్తి చేసిన మైలిని సమాచారము, కట్టి
యే (ట్రెజరీ) చెల్లింపబడవలయునని తాను కోరునో ఆదియు
ను స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేళే యే సమాచార ప్రకార
మైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనిపత్రములు, పోస్టుల కైలి
గ్రాఫుల ఆకౌంట్లకు జనరలుయొక్క స్వాగతముతో ఉంచ
బడుటకు కొరబడి యెడల అట్లు చేయవచ్చును.

చెల్లించడము

4. (కావలసిన పత్రపు మొత్తమును) రొక్కముగా గా
ని చెక్కుములముగా గాని చెల్లించవచ్చును. బ్యాంకులలో పత్ర
ములను కొను సందర్భములలో, వెనెడెన్సీ బ్యాంకు యొక్క
హెడ్ ఆఫీసునకు కొనిపత్రపు (వెనెడెన్సీ బ్యాంకు సెక్రటరీ
అండు (ట్రెజరీ) పేరున, వెనెడెన్సీ బ్యాంకుయొక్క ఒక
ప్రాంచిక కొనిపత్రపు సదరు బ్యాంకు ఏకెంటు పేరున,
చెక్కులు వ్రాయబడవలెను. ఒక గవర్నమెంటు ఆఫీసులో
గాని, ఒక పోస్టాఫీసులో గాని పత్రములు కొను సందర్భములలో
చెక్కును దరఖాస్తు ఏయాఫీసులకు వెల్తుకోబడునో ఆయన
పేరున వ్రాయవలెను.

పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బ్యాంకులో దరఖాస్తు దారుని పే
రు జరుపబడుచున్న మొత్తములను తీయడము (విత్తరాశియ
డము) మూలముగా గూడ పోస్టాఫీసులలో (పత్రములకు వైక
ము) చెల్లించవచ్చును.

వెనెడెన్సీ బ్యాంకుల హెడ్ ఆఫీసులలో, ఇండియా
ట్రెజరీ బిల్లులకు, (యధ పత్రముల క్రయమునకు వైక
ముగా) చెల్లించవచ్చును; బిల్లుయొక్క చెల్లుబడి కాలములో
ఇంకను నిలిచియున్న భాగముమీద ఆ బిల్లులమీద ఉండే
విలువలో సంవత్సరమునకు నూటికి 4 వంతున లెక్కకట్టి
డిస్కాంట్ తగ్గించి అవి రొక్కముగా అంగీకరింపబడును.

బ్రోకరేజీ

5. ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారా
గాని యధ పత్రములు కొనుటకొకటై రొక్కముగానో
చెక్కు మూలముగానో చెల్లించబడిన యేదైన మొత్తము విష
యములో అట్టివారికి నూటికి రూ. 0-2-0 చొప్పున బ్రోక
రేజీని వెనెడెన్సీ బ్యాంకులు చెల్లించవలయును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల యొక్కయు బ్రోకర్ల యొక్క
యు స్టాంపు (ముద్ర) వేయబయండి కచ్చి కంట్రోలరునకు
గాని యే ఆకౌంట్లకు జనరలునకు గాని కంట్రోలరునకుగాని
యేదైన గవర్నమెంటు ట్రెజరీనకుగాని సబ్ ట్రెజరీనకుగాని
దాఖలు చేయబడు యధ పత్రముల కొరకైన దరఖాస్తుమీద
అట్టి బ్యాంకర్లకును బ్రోకర్లకును నూటికి రూ. 0-2-0 ల
చొప్పున బ్రోకరేజీ యియ్యబడును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని బ్రోకర్ల ద్వారా
గాని యధ పత్రములు కొనుటకొకటై ఇండియా ట్రెజరీ బిల్లు
రూపముగా చెల్లించబడు ఏదైన మొత్తముమీద వెనెడెన్సీ
బ్యాంకులకు నూటికి రూ. 0-1-0 చొప్పున బ్రోకరేజీ అట్టి
బ్యాంకర్లకుగాని బ్రోకర్లకుగాని చెల్లించబడును.

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు నష్టి ఫీకేట్లు
(వచ్చుబడి పన్ను మినహాయింపబడినవి.)

రూ. 10, రూ. 20, రూ. 50, రూ. 100, రూ. 500, కొకటైనవి.

బారీ చేయబడిన 5 సంవత్సరములకు తరువాత చెల్లించ
బడవలసినవి.

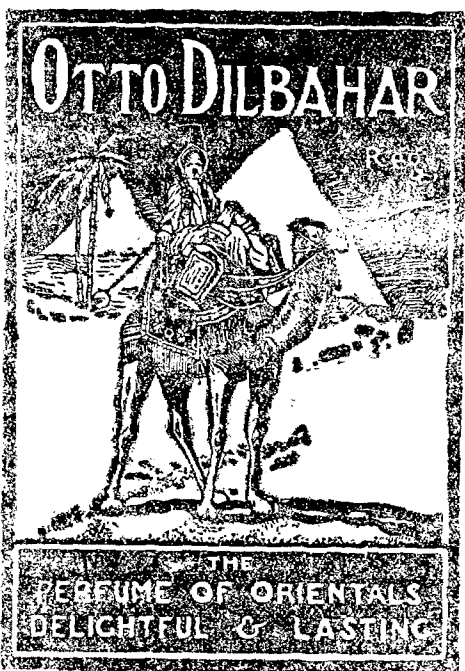
బారీ వెల రూ. 7-12, రూ. 15-8, రూ. 38-12,
రూ. 71-8, రూ. 887-8.

6. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు నష్టి ఫీకేట్లు
సేవింగ్సు బ్యాంకు పనిచేసే యే పోస్టాఫీసులో వైనను ఎప్పుడై
నను కొనవచ్చును. ఏ ఒక మనిషియైనను రూ. 10,000 లు
గరిష్ట మొత్తమునకు మించి ఉంచుకొని యుండగూడదు.

7. ఆ 5 సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనను బారీ
చేయు పోస్టాఫీసునకు ఈ నష్టి ఫీకేట్లు, వాటికి మొదట చెల్లిం
చియున్న మొత్తమునకు ఏసందర్భములో గాని తక్కువగా
వండు శాతప్రకారము రొక్కముగా మార్చుకోవచ్చును. ఈ
వివరములును ఇతర వివరములును ఏ పోస్టాఫీసునందైనను
చెల్లినీకో వచ్చును.

ఎల్. డేవిడ్సన్,

ఆఫీసు చీఫ్ సెక్రటరీ.

సోలుడే-జంటు: ఆంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్ ఆండు కమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్లా మసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటు: సెవాతా పునఃసృష్టించు, చై నాబాబాద్, మద్రాసు.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారగుచున్నది

పింగళ సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక,
నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు
వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపట
ములును గలిగి మంచికాకీతములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

కాగితముల కలపునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాలేమే నిధముచేయును చుండుటవలన వలయువారు	వెల	ర	2-0-0
వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము.			
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	"	"	0-8-0
అగ్రసంవత్సర	"	"	0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	"	"	1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మద్రాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిలా

అవశిష్టతర రక్తమువలన జనించు వాద్యములకు కీటుమంటి మందు. కురుపులను, చుచ్చులను, గండములను
సంవత్సర, ప్రాతకౌత్సలను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

కావచ్చుచున్న గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యమధ్యన అన్ని విధములైన రోగములను
సాధిస్తును. కీరమునందలి పోషకసహజములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును రోగములను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగమును గలగజేయును. 16 రోజులవరకు వండుటకు 4 డోసుల బాడ్డితో అమృతమును.

ప్రాప్తితరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

సావరన్ అండు కంపెనీ వారి
తామరలైలము.
ఈలైలమును 2 రోజులు తామర, ఏనుగుగడ్డి,
దురద, తీట ఇలువంటి చర్మవ్యాధులకు వైన రాచిన
యెడల మాయమైపోవును. గుణములేదనిన డబ్బు
వాఫసు చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం ఆ. 12.
8 బుడ్డుల పోస్టుఖర్చు వగైరా లేవు.
వ్యాపారులకు 100-కి 25 కమీషను ఇయ్యబడును.
యేజంటులు కావలయును.

సావరన్ అండు కంపెనీ.
(2189) కచ్చాలేశ్వర ఆగ్రహారం, మద్రాసు.

వకటన.

- విద్యా విశ్వప్రకాశిని వెల 0-10-0.
కల్పనాస్వరమున కుపయోగముగల ఖండ ప్రస్థా
మున్న యోగవిషయమున్న తెలియబడును.
- కృత్తిహస్త పాటము వెల 0-6-0.
కాళేశ్వరనామస్తుతిని, శబ్దమున్న తెలియబడును.
ఉదాహరణ: హంసభృగరాగము, గూఢకతాళము.

తెలిట | యుజుత | ఉపద్రష్ట సృశింహశాస్త్రి,
నిసప | గరిప | సంగీతలక్షణ విద్యా
మనసు | కరుగ | (1176) అమలాపురము.

ఇంగ్లాండులో నూతనముగా కనుగొనబడిన అమూల్య ద్రవ్యము

వైద్యుతము (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన రోగములు కుదర్చబడును.

విద్యుత్తునకు చేతగాని దేది? విద్యుత్తు కుంటివారిని నడిపించును. గ్రుడ్డివారిని చూపించును. చెవిటివారిని విన నిచ్చును.

పందొమ్మిదవ శతాబ్దమున దుష్టులను తలంపబడిన ఎన్నియో వేల పనులను చేయును.

అన్ని రోగములకు వైద్యుత మే మందు.

అదృతమయిన వైద్యుతో పకరణము. సహాయమున

శ్రీ పురుషాదుల వాడుక సౌలభ్యమునకయి ఉంగరముమాదిరిగా తయారు చేయబడి యున్నది. దీనిపేరు:—

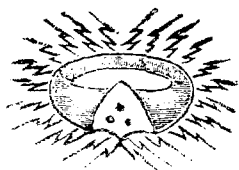
గాల్వనిక్ రింగు

ఈనాగరక ప్రపంచమున 25,000 ఉంగరములు వాడుకలో నున్నవి.

1. అదృతమగు వైద్యుతో పకరణమునుండి చల్లగా విద్యుత్తు బయలుదేరి శరీరమం దంతటను వ్యాపించి రోగ సంబంధము గు పురుగులను చంపును.

2. ఇయ్యది రాగి, తుక్తి నాగము మున్నగు అనేక లోహములతో కూడి యున్నది. ప్రపంచమున ప్రసిద్ధిపడసిన ప్రొపెనరు గాల్వని గారి పద్ధతి ప్రకారము తయారు చేయబడిన ఎలక్ట్రిక్ జేటరి ఈ యుంగ్రముపై అమర్చబడి యున్నది.

ఎడమచేతి ఏ వ్రేలికైనను పెట్టుకొనవచ్చును.

15 దినములు ఉచితముగ ధరించి చూడవచ్చును.

3. లండను గాల్వనిక్ రింగు కంపెనీవారు తమ ఉంగరమునందలి అదృతమగు వస్తు విశేషములను ప్రపంచమంతటను విశాలమై విస్తరించిన క్రిత్తిమ్యముయైన విక్టోరియా రాణిగారును నార్వే రాణి మాడ్ గారును, డ్యూక్ ఆఫ్ హామిల్టన్ గారును, లార్డు డిగ్బిగారులు, లార్డు రాత్ డోనల్ గారును, మున్నగు పెద్దలు పరీక్షించి కనుగొనిరి చెప్పుచున్నారు.

4. రూ 400 ల బహుమానము. ఎవరైనను శాస్త్ర వాదమున ఈ యుంగ్రమున ప్రకటనలో చెప్పబడియున్న గుణములు లేవని చెప్పి ఋజువు చేయగల వారలకు రూ 400 లు బహుమానము ఇవ్వబడును.

5. డాక్టరు గ్రీన్ వుడ్ పి హెచ్. డి. ప్రసిద్ధిపడసిన వైద్యుత వైద్యశిఖామణి. ప్యారిసు, బర్లిను, మిలాన్ లోని రసాయనిక సంఘములలో సభ్యుడును, బ్రిక్స్టను రసాయనిక పాఠశాల ప్రధానాధ్యక్షులు ఇట్లు వ్రాసిరి. ఈ రసశాలలలో మీ యుంగ్రమును పరీక్షించిరి. అయ్యది నూతనపద్ధతున కనుగొనబడినది. అందలి వస్తు సముదాయము తృప్తిని గలిగించినది. ఇది దేనికొరకు ఏర్పరచబడినదో అందుకు తగిన బ్రిన్లున్నది. చేతివ్రేళ్లయందు గలుగు సహజముగ తేమవలన ఉంగరమునందలి ధాతువర్గమునుండి గంభీరముగ వైద్యుత ప్రవాహము బయలుదేరి నరములకు, రక్తమునకు జరుకు పుట్టించును. కాళ్లనొప్పులు, వాతనొప్పులు, నాడినొప్పులు, మన్నె జ్వరములు, ఇతర జ్వరములు, అతిమూత్రము, అతిసారము, ఆగ్నిమాంద్యము, అజీర్తి, పుల్లిబాతుట, జ్వరబిళ్ల, కార్మ్య బాధ, ఒరిబీజము, మలలు, ఉబ్బసము, ఊపిరితిత్తులకు సంబంధించిన ఇతర రోగములు మొదలగు నానావ్యాధులు నిర్మూలములయి పోవును. (లండను గాల్వనిక్ రింగు కంపెనీవారి రిపోర్టునుండి వ్రాయబడినది.)

అదృతమును గొలుపు నిమిషనివారణమునకు పరీక్షలు

(1) ఏవిధమయిన జ్వరముచే నైనను బాధపడు రోగి ఈ యుంగ్రమును ధరించినచో వెంటనే ఇందునుండి విద్యుత్తు దేహములో వ్యాపించి జ్వర సంబంధపు పురుగులను నశింపజేయును. అందుచే ప్రకోపితమయిన ఉడుకు క్రమక్రమముగ తగ్గును.

(2) అల్పానమానపు యిబ్బందులపడు రోగులు వెంటనే నివారణ గాంతురు. వైద్యుత ప్రవాహమున

నొప్పులు తక్షణమే నశించగలవు.

(3) కీళ్లనొప్పులు, వాతనొప్పులచే బాధపడు రోగులు ఈ యుంగ్రమును ధరించిన వెంటనే నొప్పులు పోయి సంతోషమును గందురు. నిమిషములోపల ఈ రోగమునకు హేతుభూతక మగు యూరిక్ ఏసిడ్ నశించును.

(4) ఆశీర్వాదేది, అజీర్తి, చలబద్ధము, శీతభేది,

పులితివారు మున్నగు బాధల రోగులు వియములలో హాయిని పొందెదరు. ఇందలి విద్యుత్తు ఆగనిపద్ధాతును వెంటనే హరింపజేసి రోగికి సుఖము నిచ్చును. ఇయ్యది మంచి బలమును, ధాతువృద్ధిని కలుగజేయును.

(5) కొన్ని గంటలకాలము వీరిని ఎడతెగక ఉపయోగించిన అండవృద్ధి మొలలు (పరిత్రము) నశించి పోవును.

ముఖ్యోపయోగములు

(1) ఈ యుంగ్రము దేహమునకు తాకియున్నంతకాలము రోగములు రాకుండ కాపాడును. రోగములను కలిగించు పురుగులకు నశింపజేయును. కావున కలరా, ప్లేగు, మన్నె జ్వరము, స్ఫోటకము మున్నగు అంటు వ్యాధులు దగ్గర రాలేవు.

15 దినములు ఉచితముగ ఉపయోగించి చూడవచ్చును.

ఈ యుంగ్రము 10 రోజులు ధరించిన పయి ఏమి యుపయోగము కనుపించని పక్షమున ప్రారంభించిన 15 రోజులలోపల గాని లేక ఈ యుంగ్రము చేసిన 25 రోజులలోపల గాని మాకు తెలియజేసిన, వారి వైకము వారికి బంపి మా యుంగ్రమును మేము వాపను తీసికొందుము. పోస్టు ఖర్చులు సహా మేమే భరింతుము.

వెల

1 ఉంగరము రు 1-4-0; 3 ఉంగరములు రు 2-8-0; 6 ఉంగరములు రు 3-12-0.

12 ఉంగరములు రు 5-8-0; 24 ఉంగరములు రు 9-2-0; 36 ఉంగరములు రు 12-0-0.

రొక్కమునకు విక్రయము వి. పి. పి. పంపబడును. ఇండియా, బర్మా, సిలోనులకు పోస్టుఖర్చులు మేమే భరింతుము.

ఇతరదేశములకు పోస్టు వ్యయములు కొనువారు భరింపవలెను. ముందుగా ఆద్యాన్ను బంపవలెను. అన్ని కొలతలలో ఉంగరములు కలవు.

స్టాకు కొద్దిగా నుండుటచే ఆశాభంగము గాకుండుటకు వెంటనే వ్రాసికొనుట నుంచిది.

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషున వ్రాయవలెను. పేరు, గ్రామం, పోస్టాఫీసు జిల్లా మొదలయినవి జిలుగులేక విశేషముగా వ్రాయవలయును.

P. DATTA & Co., Dept. 68

Bagh Bazaar, Calcutta.

వి. దత్తా అండు కో,

డిపార్టు. 68, బాగ్ బజారు, కలకత్తా.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

కన్యకా పరమేశ్వరీ ప్రతిష్ఠ.

ఆయా, కాశ్యపు క్రివాప సంతకర్త వై కాళి బ గి గురువారము 20-5-18 తేది చిత్తూరు జిల్లా పుంగనూరు సంతకర్త సమన్వయ కేంద్రము గ్రామములో ఆర్యవైశ్య నూట యిబ్బండుగురువారిచే శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ ప్రతిష్ఠ జరిగినది. అందుకు గాన భక్తగ్రామము విజయము చేయవలయునని విజ్ఞాపన.

కె. సాంబశివయ్య.

రామసముద్రం. బ్రాంచి పోట్లమామిడి

II

బాపట్ల తాలూకా గ్రంథాలయసభ

ఆయా, మే నెల 25 వ తేది శనివారము తాలూకా

గ్రంథాలయసభ పెదచెలమూరు గ్రామమునందు జరిగినది. ప్రతినిధి గుంపు 0-2-0 లు నిర్ణయించబడినది. భోజనభోగము లు సమగ్రముగా జరిగినది. బాపట్ల తాలూకా గ్రంథాలయ ప్రతినిధులందరి తిప్పికొట్టిన సభను జయప్రదముగా ముగిసినది. గుంటూరు మండల గ్రంథాలయ సంఘకార్యదర్శియగు ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘకార్యదర్శియగు, విచ్చేసి కార్యక్రమమున పాల్గొనెదనని నమ్ముచున్నాము.

పెదచెలమూరు కొన వేంకటరాయశర్మ మే నెల 14 వ తేది ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.

III

గుంటూరు మండలసభ

ఆయా, ఈ సభాధ్యక్షుల సెన్సు కొనుటలో గల నూతనల ప్రతికా ముఖమున బ్రదుకించి యున్నారు. గుంటూరు పురవాసి వ్రాసినట్టి క్రియత న్యాపతి మానవంత రావు పంతులు గారి సభ్యులు గుంటూరు జిల్లా సంఘము వారంగీకరించినందుల కెంతయు సంతోషించుచున్నాము. గుంటూరు మండల ప్రతినిధులు గ్రంథాలయ సభకు క్రియత తెలగపూడి సుబ్బారావు పంతులుగారి సభ్యులుగ నేర్పబడిన సమంజసముగ నుండగలరు. ఇంకొకమారు మోచించిన వారెవరు గన్నట్టితే. ఆహ్వాన సంఘ మేర్పడి నుండలేదు. జిల్లా గ్రంథ భండాగార సంఘముగా లేమి చేయుచున్నారో తెలియదు. సత్తెనపల్లి తాలూకా యందలి గ్రంథ భండాగార కార్యనిర్వాహకులెల్లరు త్వరితగతిన నీవిషయమై చక్కగా మోచించి సత్తెనపల్లియందు జరిగినపుడు మండల సభలో నీసభయు సేవ చేర్చెదనని నమ్ముచున్నాము. కాలవ్యవస్థయు స్వల్పముగనున్నది. కావున మోచించిన బ్రాథులు!

పెదచెలమూరు. కొన వేంకటరాయశర్మ.

IV

బ్రాహ్మణేతరుల కొకవిజ్ఞప్తి.

ఆయా, తెనాలి తాలూకా కొల్లూరు గ్రామమున 19 వ తేదిని జరుగజేయు గుంటూరు మండల బ్రాహ్మణేతర సభయందు చర్చించబడు విషయము తెప్పియు ఇంతి వరకు ప్రతికామాలమున ప్రకటించి చాలా విచారకరము. ఈసభయందు రాజకీయ విషయములు చర్చించబడనా? నరసింహయ్యులు చర్చించబడనా? రాజకీయ విషయము తెప్పి? మరేవిషయము తెప్పి? ఇవివరకు జరిగిన బ్రాహ్మణేతర సభలకు వరకే చేసినందును జరుపబడు విషయకాలముం తెలుపు ఏ ఇద్దరి ముగ్గురికైనా నిర్ణయించబడినదేనా? లేకవిషయ నిర్ణయసభయందు ఎక్కువ సభ్యులగుర్చి వారందరిచే నామోదములు పడనినట్టి దాని నమలులానికి వెళ్ళరా? గాన ఏకైక బ్రాహ్మణ సంఘమువారు దూరదృష్టితో విచారించి రాజకీయ విషయములేమి. నరసింహయ్యులేమి. వ్రాసినదరుల అభిప్రాయమును సభాధ్యక్షులనుండి తెలియగొని ప్రతికా మాలమున ప్రకటించినచే మనోసంధియును నిర్వహించు వేయ వేడెద.

బ్రాహ్మణేతరుడు.

V

ఆంధ్ర సోదరీయముల కొకమనవి.

ఆయా, జాతీయ సత్వములను గానానుకొనుటకై ప్రతిపాది కావలయును ప్రేరేపించుచున్నది. తదనగుణ్యముగ యెల్లరును జాతీయతాత్ములై బ్రయత్నించుచున్నాడు. వారిజనాభ్యుదయమునకై జీవరాజవాదసతి మొదలగు

విద్యుచ్ఛక్తి, శ్రీమత యెన్నిక స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించు వలెనుటను జాతీయవాదసన సభాసంస్కరణములందు జేర్చువలెనని బంపబడిన విజ్ఞాపనమును మహాజనసభవారు రాష్ట్ర యమవాదన సభల యంగీకారమునకై బంపిరి. దాని కనుకూలముగానే బాంబాయిరాష్ట్ర సభయందు తీర్మానము ఏక ముఖముగ నంగీకృతమయ్యెను. 24-వ తేదీ రాష్ట్ర సభయందు గూడ శ్రీ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము సభాధ్యక్షురాలిచే యాప పాదించబడి జయమందెను. కొద్దిదినములలో జరుగజేవు ఆంధ్ర రాష్ట్ర సభ ఆంధ్రమహాసభయొక్క పర్యవసానము గూడ విన ఆంధ్రయవతులెల్లరు యత్నావహుతులై యున్నారు. నూతనాశయములకల్ల ముందంజవేసి ఫలానుభుతై పేరన్న కగను దేశభక్తులగు మన ఆంధ్ర వాయులు యాపట్ల ఆస్య భావ ర్తించ దూరదృష్టి తీసివారు గారు. దానివలన గల్గమేల్ల న్నియు వారికి కనలేవలకమే, గాన యాతీర్మానము జయ మందును.

మన దేశనాయకులు మన పురోవృద్ధికి గల్గిన బోవు యానూతనాశయమునకు ఆంధ్ర శ్రీమతులు గూడ ఇతర రాష్ట్ర యవతీలలామలతో బాటర్లులే విద్యాశీలముల సంపాదించి మన భరతమాత పుత్రులగు సోదరులకు సర్వవిధముల రాజకీ యాది విషయములందు సహాయ భూతులమై యుండుటకు బ్రయత్నించ వలెను.

ఇతర రాజధానులయందలి హిందూ మండలకన్య మన ఆంధ్రవనితలు విద్యయందు వెనుకబడియున్నారని యెల్లరును ఒప్పకొనకతప్పదు. ఇక వై మనయందలలోపము పూర్తిగా మాయమగు మనము సర్వవిధముల కృషిసల్పి తీరవలెను. శ్రీమతులై సామగ్రితీయందుండిన మనదేశిని తస్మయిక వై దేశనాయకులకు సోదరులదిగాదు. గనుక యానూతనము ప్రతి ఆంధ్ర సోదరియు గమనించ వలెను.

నీతారామయ్య

VI

బెజవాడ మ్యునిసిపల్ యెన్నికలు.

ఆయా, బెజవాడ పట్టణములోని నాల్గవ వార్డు యెన్నికలలో సి. కొళందరెడ్డి బి. ఏ. గారును కావలి శంకరరావుగారును సభ్యులుగ నుండిరి. రెడ్డిగారు జిల్లాకౌన్సిల్ వకీలు; ఇద్దరూ బాది. ఆయిలే పాపము ఆయన బ్రాహ్మణేతరుడు, హోయాలనుకు వ్యతిరేకుడు. శంకరరావుగారు వారి తండ్రికాలములో జమీందారు, ఇప్పుడు జమీందారీ వదిలించుకొని నిశ్చింతిగాను కులాసా గను తిరుతున్న యాతడు కాలమును సోమల్ కల్బ్ ఆట పాటల వృద్ధి నిమిత్తము వినియోగించుచున్నాడు. వీరు నియోగి బ్రాహ్మణులు. యవతులు. హోయాలర్లని పేరుతో ప్రప ర్తించు వకీళ్ళను కాన్సర్వేషన్లలో ఒప్పు వంచుకొని పనిచేసిన వారు. రెడ్డిగారు పోలీసు యిన్ స్పెక్టరు డ్యూగము కొన్నాళ్లు చేసి దానికి రాజనామా యిచ్చి తిరువాత ఫ్యాక్టరీ న్యాపారమునందు పెదగి పిదప న్యాయవాది అయినవారు. ఉభయల తారతమ్యములు లోకమునకు తెలిసియే యున్నది. రెడ్డిగారు బ్రాహ్మణేతరుడు గాని వారి నోడించవలెను దుర్బుద్ధి హోయాలర్లలో కొందరికి కలిగినది. సంబంధములేని పెద్ద పెద్ద వకీళ్లు వోట్లు నిమిత్తము కనాయి అంగళ్లు వెంటను మడిచుల వెంటను పరుగులిడిరి. హోయాలర్లు కాని వారిని మ్యునిసిపాలిటీలోనికి చేరవత్తుక పోవుటయే వారి యుద్దేశమును ఈదురుద్దేశమును గమనించి బ్రాహ్మణేతరులంతకంటె పట్టుబట్టినారు. ఎత్తకు 18 తేదిని జరిగినది. ఫలితములు 15 తేదిని ప్రచురించగా రెడ్డిగారికి 179 వోట్లును శంకరరావుగారికి 109 వోట్లును వచ్చినవి. పాపము హోయాలర్ల కష్టములు ఫలించలేదు. ఆయితే యంతకంటె పెద్ద పట్టుకయ్యుచున్నది. అయిదవ వార్డు యెత్తకు 28 తేదిని రానున్నది. బాడ్డపాటి వేంకటప్పయ్య పంతులుగారును, కవుతా నూర్సా రామయ్య పంతులుగారును, కోవెలమూడి గోపాల కృష్ణయ్య చాదరిగారును అందులకు సభ్యులు. ఇచ్చట బ్రాహ్మణేతర సమన్వయ గాక వైదిక నియోగి సమన్వయ కూడ సంభవించే లాగున కనుపించుచున్నది.

బెజవాడ, మే 15 టిటరు.

VII

అజయ ఆంధ్ర మహాజనసభ.

ఆయా, 18-వ తేది రిమ సత్రికయందు అజయరాంధ్ర మహాజనసభను గుర్చి తిఖలై ప్రచురించబడినది. అందుగొన్ని తిఖలయొక్క సారాంశము, దత్తప్రకండలములలో నాంధ్ర మహాజనసభ జరుగుట కిదియే మొదటి పర్యాయ మగుట చేతను, దత్తప్రకండలముల వారియేద సత్తరసక్మారులవారు

తగిన సానుభూతిని జూపరను మిథ్యాపవాదమును బాపుటకు ను, ఉత్తరసక్మారుల నుండి ప్రతినిధులు విశేషముగ బోయి దత్తప్రకండలముల వారికి బ్రోత్సాహమును గలుగజేసి మహా సభను జయప్రదము గానింపవలయునని జేలుచున్నది. నిశ్చయముగ నంతకంటె పవిత్రమగు కార్యములేదు. ఇప్పుడు కడపలో జరుగనున్న యాసభ గంజాం మండలమునకు గూడ యాహ్వా నింపబడి ఈస్థాయి సంఘమువారి తీర్మానమునకు సరించి దత్త మండలములో జరుగుచున్నది. ఈసభ ముండలమున జరిగిన కొంతవలనమయిన గలిగెడిది. బ్రహ్మపురమందును, ఆపట్టణ ముననుసరించియున్న ఒకటి రెండు చిల్లరపట్టణములందుగాక మామండలమందలి యితర పట్టణములందు ఆంధ్రోద్యమ ప్రకం యగుడుగ వినగలను. మండలములో రెండవ ప్రధాన పట్టణ మును, అనేకమంది విద్యాధికులగు, న్యాయవాదులకును, జమీదారులకును, భూభూతులకును, వర్తకులకును, నివాసస్థల మయి ప్రాముఖ్యత పొందియున్న శ్రీకాకుళ పట్టణమునగాని, శ్రీకాకుళ డివిజనులోని తాలూకా పట్టణములందుగాని “ఆంధ్రోద్యమ” యను మాట వినుటయే అపరూపముగ నుండును, ఒకటి రెండు పట్టణములందలి దొకరిద్దరు ద్యమభిమానులున్న నది యొక లెక్కలోనిది గాదు. పట్టణముల స్థితియే యిటులుండ పట్టణము గూర్చి వ్రాయుటయే యనవలయును. మొత్తమున మా గంజాం మండలమునందు ఆంధ్రోద్యమోత్సాహము వలయునంత తేదిని చెప్పవలయును. ఆంధ్రమహాజనసభకు వచ్చు ప్రతినిధుల పట్టిక నొక్కసారి యెత్తి జూచిన మామండలపు గుట్టు బయటబడును. ఈ యత్నాసా లేమికి దోడు మాకల్లపుడు ఉత్సాహుల యెత్తిడి వెంటనంటియుండును. సభ జరుగుటకు పూర్వము ఆంధ్రోద్యమభిమానులగు సొకరిద్దరు సమర్థులగు వక్తల ను మందలి మందలి ముఖ్యస్థలముల నయిన దర్శించి నిద్ర మేల్కొల్పిన గాని మావారు విశేషముగ సభకుబో యత్నింతురని నమ్ముదగదు. ఈ పనికి ఇతర మండలముల నుం నుండయే ప్రముఖులు రావలయునని యవసరము లేదు. చేయుద మని పనిబట్టిన మా బ్రహ్మ పుర నాయకులు చాలును. శ్రీకాకుళము, తిర్వంతములు ప్రస్తుత స్థితియందుండుటకు ప్రజాస రాగ గౌరవముల మూటగట్టుకొనియు, నుదాసీనలై యున్న నాయకులే ఉత్తరవాదులు. వారి కనయిన తమ విధి కుదుర్చు లుగాకుండ నుండార్చులగుదురు. శ్రీ కాకుళము డివిజనులోని పర్లాకిమిడి మ్యునిసిపలు పట్టణము. అక్కడ గూడ విద్యాధికు లనేకులుగలరు. గంజాం మండల ఆంధ్ర నాయకులారా! కర్తవ్యమునకు గడంగి ఆకారణనిందకు బాల్పడికుండుట మీ కుచితము. లెండు, లెండు.

ఇంకవరకు జరిగిన సభలకువలె నీ సభకును ప్రతినిధులకు రెండు రూపాయలును, ప్రేక్షకులకు సొక రూపాయ యు రునును నేర్పరచునటుల మ-రా-రా-శ్రీ అయ్యదేవర కాశేష్వరరావు పంతులుగారు నూచించిరి. వారు చెప్పినటుల సామాన్యుల వాక్కింప రునును దగ్గించుట. యవసరమున న్యాయ సంఘము వారి విషయము నాలోచించదగును. వారి యభిప్రాయమును త్వరతో బ్రచురించు యగత్యము. నరసన్న పేట, పోట్లూరు స్వామిబాబు, మే 15. ఆంధ్రమహాజన సభా సంఘ సభ్యును.

VIII

గుంటూరు బ్రాహ్మణ సమాఖ్యలు

ఆయా, ఈసమాఖ్యలందు 1910 వ సంవత్సరమున నుమారు 400 విద్యార్థులుండిరి. ఇప్పుడో 1100 లకు మించి యేయున్నాడు. పరీక్ష ఫలితములు యిట్లు పట్టు. పాఠశాలల కంటె బాగుగ నేయున్నది. ఈయభివృద్ధికి కారకు లేమరు? కమిటీవారా? కార్యదర్శిగారా? ప్రధానోపాధ్యాయులగు ఎక. ఎస్. వేంకట్రామయ్యగారా? జవాబు వేంకట్రామయ్యగారేనని పేరెచెప్పవలయునా? ఈ స్కూలులో 7 సంవత్సరములనుండి పనిచేయుచు అన్ని విషయములలోను స్కూలును అభివృద్ధిలోనికి తెచ్చిన వీరిని వేసంగి స్కూలు మూసినతరువాత స్కూలు కమిటీవారు తొలగించినారు. అందుకు కారణము లేనియో వారికిగాని ప్రజలకుగాని తెలియ పరచలేదు. వారినిద్దరుండి సంఘాపిహూడా పుచ్చుకొనలేదు. ఈ కమిటీలో చాలమంది గృహభ్యసమితి సభ్యులు అనబడి సెంటుమ్య గారికి నిర్బంధవాసగిత్తు చేయబడినప్పుడు గవర్న మెంటువారు కారణములను చూపలేదనియు, సంఘాపి పుచ్చుకొనలేదనియు ఆక్షేపణసభలు జరిపినవారలలో వీరును ముఖ్యులేనే! అట్టివారు స్వవిచయమందు గవర్న మెంటు వారి నే యనునరీతిచుట కడుబోచనీయును. తాముచేయునది తప్పినను వై అట్టిలేదని తలచిరి కాబోలు. స్కూలు, కమిటీవారి

సాంతసామా? ప్రజల కమిటీవారు జవాబుదారులు కారా? జవాబుదారులను కామని వారు తలంచుచున్నట్లు కన్పట్టుచున్నది. తాముచేసినది తప్పని యిప్పటికైనను గ్రహించికోలేదో? లేకున్న ప్రజాభిప్రాయ మెరింగి తాము తప్పనిగ్రహించి వేంకట్రాయయ్యగారి నేరములను బయల్పరచి, వారిని సంజాయిషీ యవ్వప్రాణించి, ఆ సంజాయిషీ సరిగానున్నచో వారిని తిరిగి హెడ్ మాస్టరు పదవికి నియమించి, సంజాయిషీ సరిగా లేనిచో దానిని ప్రజలకు తెలిపి ప్రజలకుల యభిప్రాయమును చక్కబరచుటగాక యిప్పుడు ప్రజల నావహించియున్న స్వరూపాలనాశమును కృద్ధినింపెదరు గాక.

గుంటూరు 14 మే. **పురవాసి.**

దుకాణముల దోపిడి.

చల్లపల్లి యందు జరిగిన అల్లరి.

(మా స్వర్ణమునిలేఖనముయొద్దనుండి.)

బందరు మే 18:— చల్లపల్లియందే కిందిసంగతులు తెలియుచున్నవి. వరదారామయ్యగోపాలము గాల్గబట్టల దుకాణములను నిన్న సాయంకాలమునందు చల్లపల్లిలోనివారును, చుట్టుపట్లవారును 600 మంది దోచుకొనిరి. రామయ్య గోపాలము గాల్గ దుకాణములు పోలీసుస్టేషనుకు 50 గజములదూరము నందు కలవు. వారు పెద్దనర్తకులు. అల్లరి జరిగినప్పుడు పోలీసువారు సహాయమునకు వచ్చినచోదేయమియ్యలేదు. సవినస్సెక్టరు స్టేషనునందు లేదు. నిరాయుధులైన ప్రజలు నిస్సహాయులైయుండ, దోపిడిగాండ్లు గుడ్డుకట్టలతోను, గునపములతోను వచ్చి తలపులు బ్రద్రలు కొట్టి దుకాణములలో దూచిరి. అటువేల రూపాయల సరకుపోయినది. గ్రామమునందు ప్రజలు భయముచే కొట్టుకొనుచున్నారు; స్థితిగతు లనవలయుగ లేవు. నేడు మా పట్టణమునుండి, వారికి సహాయార్థము పోలీసువారిని పంపించిరి. (తంతివలన.)

మరియొక తంతివార్త.

బందరు, మే 18:— బందరుకు 16 మైళ్ల దూరమున గల చల్లపల్లియను గ్రామమునందలి బట్టల బజారును నిన్నటిసాయంకాలము 3 గంటలకు దోచుకొనిరి. 3 వేల రూపల బట్టలు పోయినవి. పోలీసువారు సాధ్యమైనంతవఱకు ప్రజలను కాంతి పఱచుచున్నారు. ప్రజలు భయభ్రాంతులై యున్నారు. ధరలు తగ్గునిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలగజేసి కొనకని యుండును. (తంతివలన.)

ఒక వరణము:— విజయనగర మందున్న మహారాజు

వారి కళాశాలలో దాదాపు 10 సంవత్సరముల నుండి రసాయనకాస్త్ర పండితులు గానున్న మా ఇకటూరి మృత్యుంజయరావు పంతులుగారు, ఉబ్బువలన బాధపడి యీ నెల 15 వ తారీఖున స్వస్థులయిరి. ఈయన చాలబాల్యము. ఈయన వరణము కళాశాలకును, వాడుకటుంబమునకును వారిన్నే హితులకును గొప్పనష్టము జరిగినది.

సూర్యబాకాలువ వంతెన.

కెయిరో, మే 16:— కంటారాపురమున సూర్యబాకాలువ మీద నిర్మింపబడుచుండిన వంతెన మే 15 వ తేదీన పూర్తియయ్యెను. ఇందు మూలముగా కెయిరోనుండి పేలవైయుతుల రైలుమార్గము ఏర్పాటుప బడినది.

గనులతో భయంకరముగ చేయుట

గోతెబర్గ్, మే 17:— తెనైనునుండి స్కాగ్రము జలవకల డెన్మార్కునగరము నందు జర్మనులు గనులనుంచి భయంకరముగ జేసిరి.

స్టావూసు, మే 16:— మే 23 వ తేదీన జర్మనులు ఆలందు దీవులను విడిచివెట్టెదరు. వారి స్టావూసు ఫినిమడర్ ము లభ్యజే ప్రవేశించుచున్నది.

దక్షిణ ఇండియా బ్రాహ్మణసమాజము:—

అన్నాపిల్లవీధి 97 వ నంబరు గృహమునందలి ఉపాసనా మండపమునందు రేపు అదివారము (19-5-18) నాడు కె. పున్నయ్యగారు ఉపాసనను జరిపి ఉత్సవ నింపెదరు.

కచ్చయప్ప భర్తృములు:— 17 వ తేదీన కచ్చయప్ప భర్తృకర్తల సంఘముదారిలో ఏ. ఏ. కిష్టాజి దొంగిలొనాది. ఏ. ఏ. ఏ. ఏ. గారు ఈ దొంగిల్లదొంగిలొనాది సామను భర్తృకర్తగా నెమ్మకొనగినది.

వృత్తాంతములు

కలకత్తా ధైర్యోత్సవము వరియొక జడ్జిని ఆదేశముగ నియమించుటలో పాలకు లావ్యునిరి.

డిల్లీ, మధ్యపరగణాలయందు కిరసనాయిలుకు సంబంధించిన యేర్పాటులను ప్రభుత్వమువారు చేసి ప్రజలకు కావలసిన సరకును సప్లయ చేయుదురు.

కలకత్తా యందు తప్ప 10 గాళములోని 21 పరగణాలు; మిథునపురము, ఖుల్నా, బేకరుగంజి, చిట్టిగాంగు మండలములందు రై సెన్సులను పొందకుండ నెవరును ఉపన్యసించుటకు దూడదు.

మక్కానూత్ర విషయమై ప్రభుత్వమువారు కొద్ది మాత్రపు యేర్పాటులు చేయుచున్నారు. మొత్తముమీద యాత్రికుల కిబ్బందులు బండక మానవు. కావున తమ యాత్రమీదటికి బంపుకొనిన బాగుండును.

క్రోత్తయద్ధములు:— క్రొత్తయద్ధములు సందర్భమున పెద్దమొత్తమున కనూలు చేయుటకు తగిన యేర్పాటుల నొనర్చుచుటకు గాను వంగదేశమున పెద్దసభ యాహ్వానింపబడెను. బహుశ గవర్నరుగారు సభాధిపత్యమును వహింతురు.

రంగూనలో 15-వ తేదీ నాటిరాత్రి జనులను కంపెనీ వారి ధాన్యపు యంత్రాలయమున, ఎయిహద్దను కొట్టుకు నిప్పంటుకొని పూర్తిగ ద్వంసమైరి. మరలన్నియు నాలుగు లక్షలును, నిలువా కొట్టుకు ధాన్యమును మూడు లక్షలును ఉండునని మదింపువేయబడినది. నష్టము చాలఅధికముగనున్నది.

మాడుదిగముల క్రిందట ఆమెరికాదేశమునుండి చాల పెండి బొంబయికి దిగుచులిమైనట్లు కరాచిలో డెయిలీగ జెట్టు పత్రిక నుడువుచున్నది. కొంతసరికి కొద్దిరోజులలో రానున్నది. మరికొంత చారిలోనున్నది. బొంబాయి టంకసాల యందు పెండిని కరిగించి రూపాయలను చేయుచున్నారు. ముందువారపు టాఖరుండి క్రొత్త రూపాయల చలామణి యగును.

అఖిల భారత ఆయుర్వేద, యూనాని సభ బొంబయి యందు నిన్ను జరిగినది. తత్సభకు ఆనాటికి 57 ఫజలాబాయి కరీముభాయిగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. గవ్వియరు మహారాజా మున్నగువారు సభ నలంకరించిరి. డిల్లీనుండి, హాకీము హాజీక్యుములుగ్గు ఆజాదుల్ భానుగారుమాడదయ చేసిరి. వైద్యనమోదు కాననము గావించి అభ్యుత్తులు కొన్ని సలహాలనిచ్చి. ఆయుర్వేదమున ఆధునికపద్ధతులందు బోధించ వలయునని వారు కోరిరి.

ఎస్. ఎం. ఎడ్వర్డ్స్ ను:— ఇతడు బొంబాయిని గూర్చి విశేషముగ చెరిసిన ఇండియను సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగి. బొంబాయిలో మ్యున్సిపలు కమిషనరుగను, బొంబాయి సిటీ పోలీసు కమిషనరుగను పని చేసియుండెను. ఇతడు నుండినపు డతని ఆరోగ్యము రెండుమాసాలు చెడెను. అతడు ఇందూ బ్రిటిషు సంఘ కార్యదర్శిగనుండ నంగీకరించెనని తెలియుచున్నది. సివిలు సర్వీసు పనిచేసి పెన్న ను బొంబయిను వారిట్టి సంఘములందు పనిచేయుట ఏమియు వాగు లేదని మైప్పు ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

బొంబాయి దొరతనమువారి 18-వ తేదీ నాటి గజెట్టులో అహమ్మదాబాదునుండి తప్పించుకొని పోయిన ఆరుగురు నిర్బంధితుల పేరులు పోలికగుర్తులును ప్రకటించబడినవి. అందు నలుగురు జర్మనులు, 2-గు ఆస్ట్రేలియనులు అందఱును 30 ఏండ్లకులోలివారు వారిలో ఇద్దఱు జర్మనులు నాచికులు. ఒకడు కంటపుట్టి ఒకఆస్ట్రేలియనుడు నాచికు. రెండవవాడు సాన్టంటు. ఈసాన్టంటు ఆఫ్రికాను పారికములం దొకసంవత్సర ముండినయి పారికమునందు బంధింపబడె ననియు తెలియుచున్నది.

బొంబాయి పోస్టుజేక్షను కాఫీవారు పోస్టు మెయిలుకు నిబాహించినకొలతకు నిర్బంధితులు కొక నికొక ఇద్దఱులనుకొని కాఫీ పోస్టును విడిచివెట్టి పంజాబునకుపోయిరి. ఇద్దఱులను తిరిగి గణ తెలియజేయున్నది.

ఇండియను మ్యున్సిపల్స్ బోర్డులో డిప్టీ కలెక్టర్లనుగా నున్న కెన్రెయి జి. డబ్ల్యు. డి. బ్రీడన్ గారికి లంచమీయ బ్రయత్నించె నను నేరమున ఒక బోరాకలెక్టరును అధికారులు విచారించుచున్నారు.

తూర్పువంగదేశపు భూకామంగుల సభయొక్క కాగ్యరిగ్రాహక సంఘమువారిక సభనజేసి తమ గంటలులైన్యమున జేరుకటుల ప్రోత్సహించుటకున, క్రొత్తయద్ధ బహుళమును విశేషచరణము చేయుటకు తీర్మానించిరి.

బొంబాయి రాజధానియందు ప్రజలకు బాధ్యులైన చేయు విషయమున ఏర్పాట్లుచేసి ధరలను మున్నగు క్యకహారములను ప్రభుత్వమువారి వశమున నుంచుకొనుటకు గవర్నరు జనరలు గారు నిశ్చయించిరి.

బొంబాయి సెంట్రలు కొ ఆపరేటివ్ బ్యాంకు 7-వ సంవత్సర నివేదనమునందు ఎంతవఱకు పార్శ్వమిగిలినదయ్యెట్లుబడిని క్యకసాయ విషయమున వినియోగించి క్యకసాయాభివృద్ధిని గావించవచ్చునో నూచింపబడినది. ఇట్లుగడతిక సంవత్సరమునందు 30 లక్షల రూ॥ లు క్యకసాయ సహకార సంఘములకు ఋణముగా మెసగబడెను.

కాన్పూరునందు తొల్ల కర్తక సంఘమువారికి చిహ్నుల కనేకులకు కలెక్టర్లగు గారు సదుపాయములను నూచించిరి. తొల్లకు బాగుగామోది కుభ్రపఱచిననే వారి కెక్కుర ఖరీదు వచ్చునని కలెక్టర్లగు గారు చెప్పిరి.

శ్రీకాశీ కన్యకాపరమేశ్వరీ ఆగ్నవైశ్య అన్నాకాశ నమాజ శత్రుమనందు 18 తేదీ పాలసముద్రం, ఎం. నాకా యాగు ప్రగారు పితృప్రీత్యర్థ సమారాధనము వైశ్యులకు జరిగించిరి.

ఒనుకకపియా తనస్యాతంత్ర్యమును ప్రకటించెనని కన్ప్రాంట్ నోపియనుండి తంతివచ్చుచున్నది.

మదరాసు అండునదరకమరాటా రైల్వే కంపెని, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు (1188)

తిరువతి (ఈస్టు) 1918 సం॥ మే మాసములో రాబోవు శ్రీ గోవిందరాజులోత్సవము.

రాజుసిబ్బాగు ప్రస్తుతము చాలనందున కైగ చెప్పబడిన ఉత్సవమునకు పోవు తీర్థయాత్రీకుల సౌకర్యాధ్యము అదనముగగాని, ప్రత్యేకముగగాని బండ్లు వేయబడజాలవు గాన గమనించవలయును.

పెనుగొండ డి॥ ముననబుకోర్టు

1918 సం॥ రం. ఒ. యస్. నెం. 178
1918 సం॥ రం. వి. సి. ఏ. నెం. 458
వాదులు:— కరణం లక్ష్మీనరకపు వనైరా సా॥ కదిరి తా॥ కదిరి. (1189)
ప్రతివాదులు:— హాజీ మోమిన్ ఫకరుద్దీన్ సాహెబు వనైరా సా॥ కదిరి తా॥ కదిరి.

ఇందుల్ల యావస్థునికి తెలియజేయద మేననగా అనంతపురం జిల్లా కదిరి తాలూకా కదిరిగ్రామములో నుండు శ్రీ లక్ష్మీపురింహ స్వామివారియొక్క యావత్తు పుణ్యములు మేళతాళములు వనైరాలతో కదిరి యూసుకొత్తు చేరయూత్తు వీధులయందు నిరాక్షేపణగా మెరచి వనైరా పుణ్యములు జగింపుకొన హక్కు సావించవలసిదనియి. దుట యే మహామ్యుదీయుగాని మరెయవగుగాని ఆక్షేపిచకుండా కాశ్యోత్ యింజంక్ వనైరా నిక్షేపించవలసిదనియి యిదివరలో ఆక్షేపణజరిగినందుకై ప్రతివాదులకల్లరు 50-0-0 లు నష్టమును యిప్పించవలసిదని వాదులు దావా తెచ్చి వున్నారు. యందుకు ఆక్షేపణగల యావస్థునిచ్చి లేక యాదావాలో ప్రతివాదులుగా చేరవలెనని కోరు యావస్థునిచ్చి 1918 సం॥ జూలై నెం. 18-వ తేదీ నాడు 21 జూలై 1918 వైశ్యులొరెయిలెంబు బోర్డు ఇట్ల వాఖాన తీర్మానించెను. ఈ తీర్మానము తెలియజేయెద.

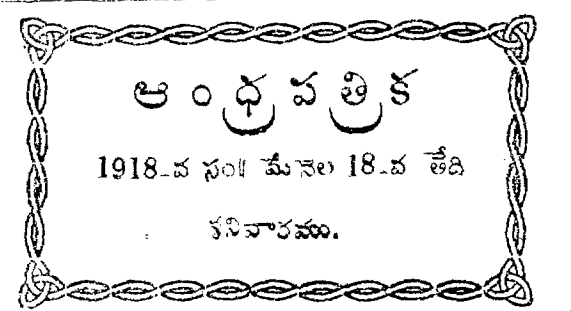
1918 సం॥ మే 23-వ తేదీన శ్రీ గోవిందరాజులోత్సవము జరిగెను. తీర్మానించెను.

డిప్టీ కమిషనరు

ప్రకటన

మచిలీపట్టణములోని ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలయందు ఈ సంవత్సరము జూన్ 8 తారీఖున నూతనముగా కృతసాయ కాల విస్తరణపరచును. కృతసాయశాస్త్రము బోధించుటయును, మనదేశమున నాడుకలో నుండు కృతసాయపద్ధతులకంటె లాభకరమగువిధానములను కనుగొనుటయును ఈ శాఖయొక్క ఉద్దేశ్యములు. కృతశాస్త్రము, కసాయశాస్త్రము కీటక శాస్త్రము, కృతసాయశాస్త్రము తెనుగునందు బోధింప బడును. బాలురు రైతుసంకల్పరమలు చదువలసి యుండును. మొదటభారము బయటించి యుండవలెను. 17 సంవత్సరముల కంటెపైబడిన కిక్కుర యుండవలెను. ఎండయనక వానయనక కంటెకుకంటె పొలములో కష్టపడి పని చేయుటకు సంసిద్ధులై, కృతసాయశాస్త్రము వారికొచ్చిగా చేయవలెను కొన్ని వారు మౌలికము చేర్చుకొనవలెను. శాస్త్రాభ్యాసముతో బాటు బాలురు చేయవలసిన పనులన్నియు తాము స్వయముగా చేయవలసి యుండును. 10 వందల బాలురు మాత్రమే చేర్చుకొనవలెను. దరఖాస్తులు ఈనెల 25 తారీఖు లోగా ఈ దిగువ చిరునామాకు పంపించుకోవలెను.

(1178) అధ్యక్షుడు.
ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల, మచిలీపట్టణము.

భూములెవరివి?

తెలుగులలోని భూముల స్వాధీనము, భూస్వామ్యము వేరవేరించున ప్రశ్న తెడమిచ్చుచున్నది. హిందూన్యాయశాస్త్రము ననుసరించి, భూస్వామ్యము ప్రభువులదిగాక రయితులదేయని, ఎం. సి. పటేలుగారిదివరకు బొంబాయి క్రానికలు పత్రికలో జూపియండి. మరుపు, యాజ్ఞవల్క్య మొదలగు ప్రాచీన న్యాయశాస్త్రజ్ఞ లీవిషయమై శుద్ధి యము లేకుండ దెలిపిరి. మహమ్మదీయ న్యాయ శాస్త్ర మేతరున వ్యక్తపరచుచున్నదో, జూపుటకు పటేలుగారింకొకవ్యాసమును ప్రాసరి. మహమ్మదీయన్యాయవిధానము గూడ హిందూ న్యాయశాస్త్రమునే అనుసరించుచున్నది. హిందూయను మహమ్మదీయ ప్రాచుర్య గ్రంథమునందు భూస్వామ్యము గూర్చి యిటుల జెప్పబడియున్నది.

“అధికారి యంగీకారము గైకొని, భూముల నెవరు వ్యవసాయము జేసెదరో, వారికి భూస్వామ్యము జెందును. అట్టి అంగీకారము దీసికొనని యెడల, హసీఫా ప్రకారము వ్యవసాయదారుడు భూస్వామి గానేరడు. కాని యీ విషయమున గూడ, వ్యవసాయదారుడు భూస్వామియగునని, జెప్పవచ్చును. ఏలనన బంజరుభూముల నెవరు సాగుజేసెదరో వారికి భూమియందు స్వత్వమేర్పడునని ప్రపక్తలు దెలిపియున్నారు. ఇంతియగాక, సాగుజేసిన వాడే భూమిని ప్రథమమున స్వాధీన పరచికొనుటచే, భూమి వానియాస్తి యగుచు న్నది. వేటాడువారికి వేటపైసను, కట్టల ప్రోగు జేయువానికి కట్టలపైసను, స్వామ్యము గలిగిన రీతినే, సాగుజేసి రయితునకు భూమియందు స్వామ్యము నహజముగ నేర్పడును.” పై వాక్యములు గూడు ధర్మశాస్త్రవచనముల బోలియున్నవి. లేదనవలెను, తెన్నడీ మొదలగు గ్రంథకర్తలు భూస్వామ్యము విషయమై హిందూ మహమ్మదీయ ధర్మశాస్త్రము లేక విచించుచున్నవని స్పష్టపరచిరి. మహమ్మదీయులు దేశములను జయించి మొదటిదిన కట్టలు గూడు, సీ సిద్ధాంతమును మార్చి జేయ. కులములను సాగు చేయుట వెల్లించుట సంగీక

రించిన యెడల, భూమి హక్కు ప్రజలదే గాని ప్రభుత్వమునకు జెందదు. అందుచే ప్రజలు భూములను విక్రయింప వచ్చును. దానము చేయవచ్చును. లేక తమ యిచ్చవచ్చినటుల అన్యాయము గావించవచ్చును. మహమ్మదీయశాస్త్ర ప్రమాణములన్నియు నీ సూత్రమునే ప్రతిపాదించుచున్నవి. ఈ సూత్రము ననుసరించి మహమ్మదీయ ప్రభువులు భూములను ఆక్రమించిన వారి స్వాధీనమునందే యుంచి, వారి నుండి సిస్తును మాత్రము వసూలుజేయుచుండిరి. భూస్వామ్యమును వారినుండి దీసివేయ బ్రయత్నింప లేదు. ఉత్తర దక్షిణ హిందూ సానములందీ న్యాయసూత్రమే అవలంబింపబడెను. ఈ సందర్భమున బేడను పటేలుగారిొక కథను తమ గ్రంథమునందుచూపించిరి. 1668-వ సంవత్సరమున, ఔరంగజేబు ఉత్తరువులజూచినచో ప్రజలస్వత్వము లెటులగాపాడుకొనో తెలియగలను. 1715 వ సంవత్సరమున ఈస్టుఇండియాకంపెనీ వారు ముప్పది ఎనిమిది గ్రామముల తాలుకారీని తమకొంగవల యుననిగోరగ, భూస్వాముల స్వత్వములను గూడ వారు గొనవలయునని, దెలుపబడెను. అప్పుడు పాటు అనువారు, ఒక వేళ కరిపాలకులే తా మైనయెడల, గూడ భూములకు కరీదీన్ని బిచ్చుటనే స్వాధీనము జేసికొనవలయునాయని, ప్రక్షింపగ, గులాముహమ్మదు అను చరిత్రకారుడు “చక్రవర్తి యిన్యాకు మాత్రమే అధికారి. భూస్వామ్య మాత్రమే జెంద”దని కత్తుత్తర మిచ్చెను.

మొగలు చక్రవర్తు లీ విధానమునే యవలంబించిరి. రాజా తోడదుమ్ము దీనిని సంస్కరించెను. కాని సంస్కరణమునందు, భూస్వామ్యము విషయమై ఎట్టి మార్పు గావించబడలేదు. శిస్తు పంటరూపమున గాక ద్రవ్యరూపమున నొకగ బడవలయు నని నూతనముగ నేర్పబడెను. తోడర్ మల్లు అవలంబించిన విధానమునే మాలికాంబరు దక్షిణదేశమున అవలంబించి నని పటేలుగారు దెలుపుచున్నారు. భూమి నాక్రమించిన వారి స్వత్వము లన్నియు వీరిచే సంరక్షింపబడెను. వివిధన్యాయసూలు విషయమై మాత్రము సంస్కరణము గావించ బడెను. కొంతకాలమునకు మాలికాంబరు పద్ధతి మహారాష్ట్ర పద్ధతికి జోటిచ్చెను. మహారాష్ట్రపద్ధతి చాలవరకు రయతువారి విధానమయినను, భూస్వామ్య సిద్ధాంతమును దొలగింపలేదు. హైదరు, టిప్పు, ప్రభువులు నిరంకుశ ప్రభువులని పేరెన్నికగన్నవారు, భూస్వామ్యము జోలికి బోలేదు. సర్థామన్ మన్రోగారి రీతిన ప్రాసరి. “కనరా దేశమున భూములు నేటికిని ప్రాచీన ప్రభుత్వములందు ప్రబలిన పరతులమీదనే నాధార పడి యున్నవి. హైదరు, టిప్పు సుల్తానులు శిస్తును వృద్ధిజేసి, ప్రాతేఖామందులకు నష్టము గలిగించిరి. ప్రతివోటను, భూముల విలువ చాలవరకు దగ్గెను. కాని భూస్వామ్యము మాత్రము మారలేదు.” ప్రమాణముల నన్నిటిని శ్రద్ధతో బరికించిన, హిందూ మహమ్మదీయ న్యాయశాస్త్ర విధానములు రయతుల స్వత్వములను గుర్తించినటుల స్పష్టపడును. అతిప్రాచీనకాలము నుండియు యీ సూత్ర మంగీకరింపబడినది. ఇయ్యది నిన్న నేను ప్రతిపాదించబడినది గాదు. విదేశీయుల దండయాత్ర లింతవరకును, దీని స్వభావమును మార్చలేదు. భూస్వామ్యము సంరక్షించుటకొరకే ప్రజలు ప్రభుత్వమునకు కన్నుల నొసగెదరు. భూమియందు స్వామ్యము గొనవలయునని గోరనిది. ప్రభుత్వము భూస్వాములనుండి భూములను

విక్రయించికొనుట యవసరము. ఈ న్యాయము సాంగిక ప్రగపంచమునం దెల్లను అంగీకరింపబడుచున్నది. రోమక న్యాయసూత్రములందీ విషయము బాగుగ గుర్తింపబడినది. కలీసలువిల్లు అనువారి సిద్ధాంత మత్వంతప్రాచీన మయినదని యిటుల దెలుపుచున్నారు.

“హేతుజ్ఞానమునకును మానవకోటి విశ్వాస మానకును, యీ న్యాయ మనుగుర్యముగనున్నది. ఇయ్యది ప్రాచీన సంఘములో నవలంబింపబడినటుల మనుస్మృతి జూచిన తెలియగలదు. అలెగ్జాండరు దండయాత్రకు పోకి సంవత్సరములకు బూర్వమే, యిట్టి విధానము ప్రబలియుండెననుట జేబు తెల్లము.”

హిందూ, మహమ్మదీయ పరిపాలనాసంలేరము, బ్రిటీషువారు హిందూదేశ రాజ్యపరిపాలనము నారంభించిన పిమ్మట గూడ, ప్రాచీన న్యాయవిధానమునే గూటి దక్కుక నవలంబించిరి. తమ విధాన మిద్దెయని బహిరంగముగ ప్రకటింపక బోయినను, బ్రిటీషు పరిపాలకులెన్నడును యీ సూత్ర మతిక్రమింపలేదు. క్రింది యధికారు లపుడపుడు పోరబాటుల గావించినను, ప్రభుత్వమువారి విషయమై ఒక్క విధముననే ప్రవర్తించి, ప్రజలలో సంతృప్తి గొలిపిరి. అందుచేతనే, రయతులకు అన్యచాలనపు భారము గాన్నింపలేదు. ఇకముందును ఎట్టి పరిస్థితులందయినను, యీ న్యాయమునే ప్రభుత్వము నాకు సక్రమముగ నవలంబించెదరని దలంచెదము. బ్రిటీషు పరిపాలనమునందీ సూత్రమెటుల స్వేచ్ఛుముగ నవలంబింపబడెనో, జూపుటకు పటేలుగారింకొక వ్యాసమున దెలిపెదమని వాదనముజేసి. కమిషనరు ప్రాట్టుగారి విచార సిద్ధాంతముల కెక్కడును తావులేదని, పటేలుగారు హిందూ, మహమ్మదీయ, బ్రిటీషు న్యాయశాస్త్ర మర్యాదలజూపి సిద్ధాంత రీకరించుచున్నారు. వీరి వ్యాసములు ప్రజల సయ్యముల బాపవచ్చును. ప్రాట్టుగారు తమ స్వాధీనములను పూర్తిగ రద్దుజేసి కొననిచో, వారి చర్యలెంతవరకు ప్రమాణ బద్ధములో పరిక్షించుటకు, న్యాయస్థానమున నభియోగముల దెచ్చుట లాభకరము. భూస్వామ్యము విషయమై, న్యాయస్థాన మొకమారు సందియము వీడునటుల నిర్ణయించునో, ఎట్టి యధికారియు భూస్వామ్యము జోలికి బోవ సాహసించును. పన్నుల నివ్వని వారి ఆస్తిని జప్తుజేయవచ్చును. ఆమూలమున ప్రభుత్వమునకు రావలసిన సొమ్మును రాబట్టుకొన వచ్చును. అంతియకాని, భూములయందు రయతుల హక్కుల దీసివేచి, వాటిని ప్రభుత్వమువారి పరము జేయుట కేయధికారులకును హక్కులేదని, హిందూ మహమ్మదీయ బ్రిటీషు న్యాయవిధానములును, సుక్రసిద్ధులగు న్యాయశాస్త్రవేత్తల ప్రాతయను, నేకగ్రీవముగ సంగీకరించుచున్నవి.

మాంటాగూగారు: చక్రవర్తిగారి సందర్భము

“మాంటాగూగారికి, రాజుగారు దర్శనమిచ్చి” రని నేటి శంశ్రీవార్తలలో గాననగును. ఈ వార్త భావగర్భితమని యోచింపవలయును. మాంటాగూగారి రాంగ్లదేశము జేరిన నాటినుండియు సంస్కరణ ప్రదానము విషయమై పనిమీద నున్నటుల దెలుపబడినది. కొలది దినములలో పార్లమెంటు సభయందు వారు సంస్కరణముల గూర్చి ప్రసంగము గావించెదరని గూడ దెలుపబడినది. ఈ విషయమును, మొగలుఆధిపతియొక్క క్షోభి బంధము వివేచి అంపిద శంశ్రీవార్త యొకటి నిట్లుపర

చున్నది. మాంటాగూగారు తమ విధానమును ప్రకటించకముందు, హిందూదేశమునందు సమర్థింపబడిన వేర్వేలు విజ్ఞానల సారాంశము పార్లమెంటుకు వివరింపబడునని, యీ విలేఖరి చెలిపెను. ఇది సరియగు పద్ధతియని యూహించవచ్చును. మాంటాగూగారి కథనమున, సామాన్య విషయములు సూచించబడును గాని రాజ్యాంగ విధానము సూచించబడదని, జప్తిను పత్రిక గోరుచున్నది. జప్తిను పత్రిక గోర్కె ఎటులున్నను రానున్న రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చియే మాంటాగూగారు పార్లమెంటు సభయందు త్వరలో ప్రసంగించెదరని దలచెదము. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల నీ తరుణమున ప్రసాదించవలసిన యవసరము, మాంటాగూగారికి బాగుగ బాడగట్టి యుండవలెను. స్వపరిపాలనా ప్రధానమే దేశములో ప్రబల తాహమును ప్రజ్యవించజేయ గలదని వారికి గోచరించి యుండవలెను. మాంటాగూగారి దేశమున చాలకాల ముండి, దేశపరిస్థితులను గుర్తించిరి. ప్రజాశయ ప్రాబల్యమును స్వయముగ గనుగొనిరి. అధికారుల నిరంకుశమును వీక్షించ గలిగిరి. అందుచే స్వపరిపాలనావత్సరతను గూడ తప్పక గ్రహించి యుందురని దలచెదము. అటులయినచో, జాతి చక్రవర్తిగాదితో వీరు ముచ్చటించునపుడు హైందవ సమస్యపరిష్కారావత్సరతను గూర్చియే తప్పక ప్రసంగించి యుందురు. సానుభూతియే, పరిపాలనమునకు మూలసూత్రమని చెలిపియుండిన జాతిచక్రవర్తిగారు హిందూదేశమునకున్యాయము గావించవలసిన తరుణమే తెంచినపుడు తరువాత్యములను సార్థకపరచెద రని యూహించెదము. మాంటాగూగారు పార్లమెంటున కేమి చెలిపెదరో, చక్రవర్తిగారి కేమి చెలిపిరో, మంత్రవర్గమువారి సమయమున ఎట్టి నిర్ణయముల గావించెదరో యని, హిందూదేశ మత్యాతర తతో నెదురుజూచు చున్నది. ఈ సమయమున ఆంగ్లేజీ ప్రముఖు లెటుల ప్రవర్తించెదరో, దానిపై హిందూదేశపు భావిదశ యే గాక, ఆంగ్లసామ్రాజ్యపు భావిదశ గూడ నాధారపడి యున్నది. విశేషసమస్యను, హైందవ సమస్యను, ఆంగ్లేజీయ లెటుల పరిష్కరించెదరో యని కను గొనుటకు, హిందూదేశమే గాక నాగరిక ప్రపంచమంతయు నిరీక్షించుచున్నది. ఆంగ్లేజీ ముపై నీ తరుణమున ప్రచండ బాధ్యత నిలిచియున్నది. ఆ బాధ్యత నాంగ్లేజీ ము జయప్రదముగ నిర్వహించ గలదేని, ఆంగ్లేజీ ప్రతిభ ఆచంద్రతారా ర్కముగ శోభిల్లును. ప్రపంచమున స్వాతంత్ర్య వతాకమును నిలువ జేయుటకు యెరనుండి కత్తి దూసిన ఆంగ్లేజీ ము, స్వల్పరాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యము నుద్ధరించిన గౌరవమునే గాక, స్వీయసామ్రాజ్యమున గూడ పరాధీనతను పూర్తిగ దొలగించిన గౌరవమును గూడ బడయుట, సర్వత్ర వాంఛనీయము. మాంటాగూగారిని, జాతిచక్రవర్తి గారి కిది జరిగిన సంభాషణ మిట్టి మహిమత్కృష్ట ఫలితమునకు దారితీపు గాక !

అంతర్జాతీయసంఘము

మొన్నందు యుద్ధములు జరిగినందుటకు అంతర్జాతీయసంఘ మొకటి బయలుపడవలయు ననియ, ఆసంఘమున జాతులన్నిటికిని ప్రాతినిధ్య ముండ వలయుననియ, అంతర్జాతీయ కలహముల నీ సంఘమువారు పరిష్కరింపవలయు ననియు మిత్రమండలి దేశములలో నొక భావము ప్రబల మగుచున్నది. ఇట్టిసంఘ మొత్తవరకు జయప్రద మగునో దెప్పబాలము గాని, దీని యావత్సరత

మాత్రము వ్యక్తమగుచున్నది. నాగరికము ముందంజ వైచుచున్న దని తలచు నీయుగమున, కొన్ని విభేదములను పరిష్కరించుటకొరకు కోట్లకొలది ప్రాణులను సంగ్రామమున బలియిచ్చుపద్ధతి ఘోరముగ గాన్పించక మానదు. కాని జర్మనీవంటి నిరంకుశ దేశ ముండునంతవరకు సంగ్రామముదప్పని సరి యగుచున్నది. అమెరికను సినేటుసభలో, ఓరు ఆను సభ్యుడు అంతర్జాతీయ సంఘ నిర్మాణము గూర్చి తీర్మానము చేగా, నందుపై దీర్ఘ చర్చ జరిగెను. అంతర్జాతీయ విధానసూత్రములు బహిరంగముగ నుండవలయును గాని రహస్యముగ నుండగూడదు. మంత్రులయొక్కయు రాయబారులయొక్కయు రహస్యలోచనమువలననే, అనేక దురభిప్రాయములు వ్యాపించుట కవకాశము గలుగుచున్నది. ఈ సంఘమువారి ముఖ్యసూత్రము లనువదింపబడినవి. జాతులయొక్క స్వపరిపాలనమును స్వయం నిర్ణయమును గ్రహించవలయును. దేశపు సరిహద్దులను సంరక్షించవలయును. సముద్రము పై ఎల్లరకు స్వాతంత్ర్య ముండవలయును. సంగ్రామావంతరము, పైన్య నివహములను దీసివేయవలయును. ఈ సంఘమువారి యాజ్ఞలను నిర్వహించుటకు ఆర్థిక, వాణిజ్య నిర్బంధము లుండవలయును. సరియగు సంధికి జర్మనీ యంగీకరింపనిచో, వాణిజ్య బహిష్కారమును జర్మనీపై విధించవలయును. ఈ సూత్రములన్నియు సమంజసములేగాని, పరాధీనముగ నున్న దేశములకు స్వాతంత్ర్య మొసగి, వాటిని స్వావశ్యము గావించనంతవరకు, బలముగ జాతుల దృష్టి వాటిపై నుండి కలవరములకు దాచి చ్చుచుండును. అందుచే ముందు స్వాతంత్ర్య మన్ని దేశముల కొసగి, ఆపైన అంతర్జాతీయ సంఘము వారు పని ప్రారంభించుచో, భవిష్యత్సంగ్రామముల నాటంకపడు గలుగుదురు.

పరాంజిపైగారి యభిప్రాయములు

స్వరాజ్యసమస్యపరిష్కారమునకును, సంగ్రామోత్సాహమునకును సంబంధము గలదని జాతీయవాదులే గాక, పరాంజిపై గారి వంటి మితవాదులు గూడ గ్రహించుచున్నారు. పరాంజిపై గారు కవర్ణితీర్మానమున సంతకము జెట్టిన వారలలో నొకరు. గత భానువారము కొలబా మండల సభ క్రాసనాధిపత్యము వహించి వీరు ప్రజలయొక్కయు, ప్రభుత్వమువారియొక్కయు సన్మోన్య ధర్మములను చెలిపిరి. ఈ సందిగ్ధ సమయమున, మాతృదేశసంరక్షణార్థమును, సామ్రాజ్య సంరక్షణార్థమును, తగిన సహాయమును ప్రజలు గావించవలె నని హెచ్చరించిరి. ప్రభుత్వమువారు నైనికుల చెప్పువారికి బహుమాన మిచ్చెదమని ప్రోత్సాహము జేయుట కన్న, భారతీయుల కందరికిని సామాన్యముగ హోంరూలను నుత్కృష్ట దానమును జేసితిమని, ప్రకటించుట భావ్యమని, చెలిపిరి. పరాంజిపైగారి యభిప్రాయమే, ప్రజలయందీ తరుణమున విశేషముగ వ్యాపించియున్నది. పరాంజిపైవంటి బాధ్యతగల ప్రముఖుల యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారు సరికు జేసెద రని తలచెదము.

ఆంధ్రసభలు

ఆంధ్రసభలు సమీపించుచున్నవి. పశ్చిమాంధ్రదేశమున ఆల్ఫ్రెడు శేర్పడురుటకు, ప్రయత్నములు జరుగుచున్నటుల హిందూపత్రికలో నిన్నటిదినము ప్రచురింపబడిన లేఖ వలన స్పష్టమగుచున్నది. ఆంధ్రదేశ మిట్టి విఘ్నములను సహించ దనియు, వాటిని నివారించ శక్తి గలిగి యున్నదనియు, ఆంధ్రసభలలో గనబరువవలెను.

ప్రతికూలురు ఆంధ్రుల యాశయముల భగ్గుపరువ భగీరథప్రయత్నముల గావించుచున్నాడు. కాని ఆంధ్రుల కార్యదీక్ష ఈ యత్నములను విఫలము గావించగలదు. ఆంధ్రులీ సభల కధిక సంఖ్యాకులుగ వెడలి, దేశసేవ జేసెద రని గోరుచున్నారము. విఘ్నము లెదుర్కొనినపుడే, పురుషప్రయత్నము అధికముగ గావలెను. ఇందుకు తగిన మనోదాగ్ధ్యము, కట్టుదల, కార్యదీక్ష ఆంధ్రులకు జేకూరుగాక !

ఇంజో బ్రిటీషు సంఘము

బొంబాయిలో బనిచేసిన సివిలియను యుద్యోగి యగు ఎడ్వర్డుగారు ఉపకారవేతనము బొంది, ఆంగ్లేజీములో ఇంజో బ్రిటీషు సంఘ కార్యదర్శిగ బనిచేయుట కంగీకరించిరి ! రాజకీయోద్యోగము సాధ్యమగు నంతవర కీ సమయమున తగ్గవలయునని ఎల్లరు గోరుచుండగ, ఉపకారవేతనము బొందిన సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులు రాజకీయోద్యోగమునకు గడంగుట వాంఛనీయముగాదని, పైమ్మ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక చెలుపుచున్నది. ప్రజాశయములను భంగపరచుటకు గావించబడుచున్న ప్రతికూలాద్యోగము, దేశములో నవవసర కలవర కారణ మగు చున్నది. దేశక్షేమ మాలోచించిన, అన్నిటికన్న నుమున్నందు విరమింపబడవలసిన ఆద్యోగము ఇంజో బ్రిటీషుసంఘమువారి దనుట కెంత మాత్రము సందియము లేదు.

కర్ణాట ప్రభువుగారు

వార్తాపత్రిక సంఘపు విందుసందర్భమున, అధ్యక్షులు కర్ణాటప్రభువుగారి నగ్గడించుచూ, వారు హిందూదేశము యొక్కయేగాక, సామ్రాజ్యపు భావిదశనుగూడ నిరూపించిరి చెలిపిరి. పత్యమే ! కర్ణాట ప్రభువుగారి వంగ దేశ విభాగము, విశ్వవిద్యాలయ విచారణసంఘ నిర్మాణము, ఢిల్లీ దర్బారు మొదలగు కార్యములే, దేశములో నూతనజాతీయ భావమును పురికొల్పింపి. ఆకాలపు జాతీయభావమే హోంరూలు కోర్కెకు పునాదిపైచెదినది. స్వపరిపాలనము త్వరలో ప్రసాదించబడునెడల, కర్ణాట ప్రభువుగారే ఇందుకు మూలకారకు లని చెప్పటలో తప్పియులేదు !

స్థానిక వార్తలు

జగన్నాథ క్షేత్రసభ, ఎస్కూరు:— ఎస్కూరులోని సభానిలయము పిరాన్సామిప్పిల్లె 4/4 వెంబరు గృహమున ఆదివారము (19-5-18) సామంతము 4-18 గంటల సేలము నివాసులకు రంగబాను గారు జేయగానమును సమ్మతరు.

ధనుర్విద్యా ప్రదర్శనము:— ఈనెల 20 వ తేదీ సామంతము 6-30 గంటలకు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమున అభినవ అక్షర శ్రీ అప్పారావుగారిచే రా. సా. కలకల కల్లకపెట్టిగారి యాదరణమున వారి సహాయమున విచిత్ర ధనుర్విద్యా ప్రదర్శనము గావించబడును. వీరి ధనుర్విద్యా ప్రావీణ్య మగ అగ్రము. కారణాంతరముననే జయభానుకుమారరాజుగారు రాజాలమిచే ఈయెంట్టు చేయబడినది.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:— చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమున క్రొత్తగా బి. ఎస్. సి. పరీక్షకు, నెలకొల్పుటకు ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి. ఇందు గణితశాస్త్రము, పదార్థ విజ్ఞానశాస్త్రము, రసాయనశాస్త్రము, కృత్ శాస్త్రము, ఇంతుశాస్త్రము, భూగర్భ శాస్త్రములలో ఏమిదైనా శాస్త్రములో పఠనీయములై యుండను. బి. ఏ. ఆనయ్యపరీక్షయందు పత గణిత, పదార్థ విజ్ఞాన రసాయనశాస్త్రములకు బి.ఎస్. సి. ఆనయ్యపరీక్ష ఏర్పడుటచేనది. ఎం. ఎస్. సి. డిగ్రీ కోసగుట గూడ అంగీకరింపబడినది.

అనుభవమును జేసి

జలంత్రరాముల పరాజయము

“వడియూనేడ యొనేరి” పత్రికయొక్క జ్యూరిస్టిక్ విలే
 ఖా ధర్మ ప్రాయశ్చిత్తము:—జలాంతర్గాముల ధర్మసమున
 రిచితులను బ్రతిష్ఠి వాకొనరిందిన నూతన ప్రయత్నముల విల్
 హెడ్జిస్ లెహ, కెయిలలందఱు చాలభయోక్తమునగలిగియు
 చున్నవి. కొత్తగా జలాంతర్గాముల సంప్రదితములగుట.

ఎం. మాశ్వలు మాటికగారు “ఎకోడీప్యారిసు” పత్రికలో స్థూల వ్రాయుచున్నారు. — జీబ్రూని, ఓస్ట్రేలియా యాధ్యమలు కలవని కలంపుగ సునింపబడి జన్మకలకు చాల బాధను గతిగించినవి. జన్మను నానికల తేమియు పనిచేయుచున్నామని కవిత్వము కవిటీవారు తీవ్రముగ విమర్శించుచు ఇంతలోనే జేడ్డ నానికాయాధ్యమ జనగనము నంజేమియు నాశ్వ గ్రుచుకొనెడిది.

రాకు సిబ్బాగు ఖర్చును తగ్గించుట.

అంశము, మే 18:—(ప్రజలనుండియును స్థానీ ప్రభువు
గారు వచ్చి కేటకాలనునుండియు రాక్షసిబాగు వాచకను
విశేషముగ కర్పించుటకు ప్రయత్నములు జరుగునని చెప్పి,
పరిశ్రమలందొంత బాధను వాడుటావత్వకమైనదియు, గానును
కొన్నిప్పుడిని ఎంతకుండు దానికి జరుగుగా నుపయోగించుటకు
ననియు, విశేషపు రంగు వస్తువులను పదియేండ్లవరకు దిగుమతి
చేయుట కంగీకరింప వచ్చునా యను ననియు పరిశీలించుట
కొక సంఘమును నిర్మించబడును.

జనరలు మోచిసుగారి ! పట్టు తరము.

అందము, మే 18:— మేజరు జనరలు మారిసు గారు
 "జేయల్ క్రాసింగు" ప్రతీక లోక వ్యాసమును వ్రాయుచు జన
 రలు ఫోటోగానిని విశేషముగ ప్రశంసించిరి. బ్రిటిషు ప్రజలు
 మనవైనవల భయంకరపు మరణ బాటిలను జూచునపు దొంగ
 దొంగమును జ్ఞాపకమునం దుంచుకొనవలయును. మనకు తెగిన
 సహాయము నొనరించుచు జనరలు ఫోటోగారు క్రతుములబల
 బలవలసి తనబలముల గాపాడుకొనవలసి యుండెను. యుద్ధ
 ముక్త్యంతకడయందగితి సుండునప్పుడు ఫోటోగారు సైన్యాధిపత్య
 మును నహించిరి. ఆసమయమున అమియన్సుభయమున యథార్థ
 మగునని తలంపబడు చుండెను. ఆయినను క్రతువు నిర్భీతిప
 డుకొను. మిత్రమండలి సైన్యము తాళబాసితో సెకటి ప్రక్క
 ను గంబంధములను గలిగియున్నవి. ఎమియన్సుకను మనసెక్కు
 లందున్నది. జనరలు మారిసుగారు జర్మను అవస్కందన మారం
 భమైన వెనుక జనరలు ఫోటోగానిని మూడుమారులు గలవకొనిరి.
 ప్రతిపర్యాయమును అతడు మనుషటికంటె నెక్కుడు పలువ్వ
 మును శూరిత్యమును గలిగియుండి ఎక్కుడు నమ్మకముతోనుం
 డెను. తెలివైన సైనికాధిపత్య సేంతమర కనసరమో అంతకుం
 డె సొక సమయమైన నధికముగ జనరలు ఫోటోగారు నుండే
 క ప్రజుత్వమున నుంచుట గూడదు.

ఇనరలం మారిను గాఢ తమ మొదటి విభజనంకలి భేదాం
తమల నవహాసించుదు దాని తానొక్కడే యోలోనించి
ప్రాసాదాల తృప్తయగ జెప్పబున్నాడు. తాను ఉత్తర
పదవిని కారగా తిరస్కరింపబడి అనుల్లే ప్రితో మరలలేదు.
ప్రాప్తునా వింతలానే తానతికమాల్బయగు పదవి నధిష్ఠించ
నండేక. అందువలన మంచియభివృద్ధి సొందు అవకాశమును
నడగజుట్టుకొనినది చెప్పవచ్చును. తాను ప్రతిరోజురోజులును
ల మోపవలంపలేదు. తనచదువులు గురుద్ధరమగునూర్చి యథా
సగ్గిలిని గ్రహించవలయు ననియే తన యుద్దేశము. అయినను
జెప్పరను నధికర్త తానునుట తాస్తవమని మెక్కి చెప్ప
వలసినవన్నది. నభానుండిరమన కావల తిర్కరింపబడు వివిధ
విషయములను గూర్చి తాను చాలపని గానండేను. రాజకీయ
విషయములందు నభాయ మొనరింప నలయు ననయే తన
యుద్దేశము. ఆనొద్దనే వేర్పరములేదు.

న్యూటను, పభువుగారి ఉపన్యాసము.

లండను, మే 15:— ప్రభువుల మండిరమున నూర్తిలను ప్రభువు గారు యుద్ధభైరవీల విషయమున ప్రాన్సు జగ్మనీలు గా నిందుకొనిన ఒడంబడికనుగూర్చి పరాను దొరతనమువారి యొడ మనము కట్టినే ప్రవర్తింపవలయునను వాదనల నివారించిరి. ఏదీయోయొక విధమైన ఒడంబడికను చేసికొనుట బాగుగ మండునని తొలిదినమునతాను నూచించెను. కాని ఆయంశమును యుద్ధమగ్ధత్రిగ్గ మువారు నిశ్చయింపవలయును. బ్రిటిషుజర్మను దొరతనములవారి కొక ముఖ్యవిషయమున ఒడంబడిక కుదర కున్నది. సాయభద్రాక్షల మీదనున్న వర్తకులను జర్మనులు సాధారణ పౌరులనుగాక వైనికులగు జూడవలయునని జర్మనుల ననుచున్నారు. ఈ సంగతి నిమగ్నర్షగ తేలిం గాని జర్మనువర్తకులను ఇంగ్లండునుండి విడచి పెట్టమని నావికాధికారులు పట్టు పట్టుచున్నారు.

జర్మనీలో పైని కేటగరీలకు బ్రిటిష్ పౌరస్త్వంధితులు 3,750 మంది యున్నాడు గ్రేకు బ్రిటిష్ మను 2,680 మంది నావికులును 21,000 మంది పౌరస్త్వంధితులును ఉన్నారు.

యొద్దనుజేయునారును జేయునారును అగు ఘైవీలందఱును విదేది స్వేచ్ఛబడవలయు ననిన బుడబడిక ఆనకులందుగ నుండగలదు. అట్టి ప్రశ్నాపై నొనరించిన శుభముల ఘైవీలను కొంచెము హెచ్చుతక్కువగ సమానముగనుండును.

అంధున, పే 16:—ప్రజలనుం దిరమున దౌతు చేయుట
 గారికి ప్రత్యుత్తర మొనగనుచు బోన గూర్చియు చెప్పిరి.—ప్రా
 న్నునందలి ఉత్తమాధికారమునందెట్టి ముప్పున గలుగ లేదు. గలు
 గనబోదు. ఇట్టి ప్రక్షుల చేసు గూడదని గట్టిగ గర్హించుచు నింక
 మీద పట్టి పక్కలకు తాను ప్రత్యుత్తర మొనగనని చెప్పెను.

సరఫరాల కేంద్రీకరించుట.

అంధుడు, మే 16:— రాక్షసిబొమ్మను జూద నియోగించ బడిన అధికారి నేడు గనివాండ్లసంఘమున హువ్వాయిమునోనగుదు నికవిూద నెక్కుడు సామర్థ్యముతో పనిచేయవలయుననియు, సెలవులలో గూడ పనిచేయవలయుననియు చెప్పిరి, 136 గురు వ్రతధిను అనేక శ్రమలవడిగిరి. అధికారి యోచనను వారికి తెలిపగా నొక్కవ్రతధినిని దానిబలపరుపలేదు.

శక్తము, వభువు, గారు; సంధి

అండ్ స, మే 18:—అండ్ స నగరము నందలి విదేశీవుల
కా సంఘము వందు సమయమున నధ్యక్షులు కర్ణము ప్రభువు
గారిని ప్రశంసించుచు హిందూదేశాభి. వృద్ధి కే గాక సామ్రా
జ్యాభివృద్ధికి గూడ సమిత సహాయ మొసరించిన మహావీరులు
లలో కర్ణము ప్రభువు గా రొకరని పలికిరి.

కర్ణుడు ప్రభువు గారిట్లు ప్రత్యుత్తరము సేసినది:— మన
మెట్టి సంధికిరకు పోనోననియు చున్నారమో అనఁది మూ
డువరకుల నంగీకరించియుండవలయును. అని న్యాయమైన
దియు, గౌరవాస్పదమైనదియు, తర తరముల దాక
యధ్యములు సంధివింపక ప్రంపదమునకు శాంతిగలిగించు బాధ్య
తా యంతమైనదియు నై యుండవలయును. న్యాయమైన యధ్య
మునకు ఆ న్యాయమగు సంధియే పంచినదను మాటను మిశ్రమం
దలిపించుగాని తటస్థముగాని తలంపరని తానుజ్ఞేకించు చున్నా
డు. మనకు, అట్టిసంధి క్రొత్త యధ్యములకు కారణము గాగలదు.
మరియు క్రొత్తయొక పంచినదీని ఇకముందు ఎన్నెనియకార్య
ములు జరుగవలయు చేయగలదు.

జనవరి 16:—బ్రహ్మచారి మహర్షి
 బ్రహ్మచారి సహాధ్యక్షులు పాఠశాల విద్యార్థులకు
 పాఠశాల విద్యార్థులకు పాఠశాల విద్యార్థులకు

ల:డను, పే: 16:—ప్రజల మందరమున నరే హామారు గ్రీకువృద్ధు గారికి ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు వాల్లరులాంగు గారిట్లు చెప్పిరి: "అడ్డరు అఫ్ ది బ్రిటిషు ఎంపైరు" సృష్టింప బడినపుడు మలన దేశమగ్రిత్యమువారు నలహా చేకుబడలేదు. అయినను మలనదేశీయ సంబంధము లేకుండగనే విచారింప బడిన, బ్రిటిషు నందు ఆహ్వాత్యము లేరగతి యుద్ధ పారసేన

సేనసరించినవారికి బహుమతి నొసగునపుడు మాత్రము వలస
దేశీయులు దేశీయులకంటె తక్కువ పనిచేయలేదని చెప్పగా
వలసదేశీయులతో నా తర ప్రత్యుత్తరముల నడపుటకు ప్రధా
నిగారు తమ కనుజ్ఞ సేసంగిరి. అట్టి గౌరవము లెవరికి చెంద
వలయు నదియు అవసరము లేనిదియు వివిధ దేశముల ప్రధానతే
నిశ్చయించు వలయునని యతడు చెప్పెను.

అ॥ సం॥ ల కార్మిక ప్రతినిధులు.

అందఁడు, మే 18:— చక్రవర్తి దంపతులు బంకిగుహ
ము వార్జ్యమున అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల కార్మికప్ర
తినిధుల నాదరించిరి. బ్రిటను యుద్ధవిమయమున నెంతగా ప్ర
యత్నించు చున్నదియు పరిశీలించుటకు తమకు తగిన ఆవకా
శము చిక్కననియు, పరిష్కానంతర మీ ప్రయత్నముల
ప్రమాణమును తమదేశీయులకు దెలిపి వారును ఎక్కువప్రమా
ణమున నింక పనిచేయు నటుల సంఘమువారు తృప్తిపొందుతుని
వారు తలంచుచున్నారని చక్రవర్తిగా రినిరి. పురుషులుచేయ
వలయుపనుల తాము స్వీకరించు టుండు బ్రిటిషు శ్రీ
తెంత యుత్సాహముతో ముందునకువచ్చి యుద్ధమున కత్యంత
సహాయ మొనరించు చున్నదియు శ్రీప్రతినిధులు చూచి సం
తృప్తికరముగ నివేదింతురని వారు విశ్వసించుచున్నారు. చక్ర
వర్తిగారింకను ఇట్లు పలికిరి:—అమెరికాబ్రిటిషు దేశములన్యో
గ్యముగ కలసి పనిచేయ వలయునని నాకోరిక. ఆకోరిక యుద్ధ
ములమున లభించెను. ఉభయుల అదృశ్యములందును నాగ
రికతయందును రెండు దేశములు మంచిసమిష్టిని పనిచేయవలయు
నని నాయభిప్రాయము.” యుద్ధానంతరము గూడ తామట్లనే గలసి
యుండురని వారు నమ్ముచున్నారు. ప్రతినిధులలో నొకరగు మె
క్మిర్లెక్కుగారు, తాము బ్రిటనుప్రయత్నముల జూచి చాల
విస్మయము నొందిరనియు, అమెరికా తన ప్రయత్నమున వెను
దీనదనియు చెప్పిరి.

మాంతుగారు.

రాజీ గారిని సంచర్చించుట

లంపను, మే 17:— మాంటేగుగారు నేడు రాజుగారి
కిని సందర్శించిరి.

హిందూ దేశపు తేయాకు.

లండను, మే 16:— 10752168, పానుల ఇండియా
 టేయాకును, 778314 పానుల సింహళపు టేయాకును 15 దిన
 ముల కుపయోగపడునంత నిర్ణయింపుచేశా. విట్టెంబైడ్
 సెలవు లగుటచే రాబోవు వారమునందు నిరయ ముండదు.

హిందూదేశపు రాజభ

లండను, మే 17:— ఏషియాటిక్ సొసైటీవారి బం
గారు వత్తమును వి. ఎ. స్మిత్తుగారికి నిన్నటిదిన మిచ్చిరి.
ఆసందర్భమున రీప్రభువు గారు అధ్యక్షత వహించి యుపన్య
సించుచు హిందూదేశపు సంస్థానాధిపతుల రాజభక్తివలన
అంగ్లేయులకు హిందూదేశ చారిత్రమునందును, వారి సాంఘి
కాశయములందును విశ్వాసముధికమైనదనియు, ద్రివిషు విజ్ఞాన
ము ఇతరప్రజలపై నిర్బుధిరముగాక దానిలో సంబంధము నను
భవించిన ప్రజలకు జాతీయధర్మముల యభివృద్ధికి వోడ్పడి
ననియు జెప్పిరి.

జర్నలుల నష్ట పరివారపు ఆశ

లండను, మే 17:—నవ్వ పరిహార ద్రవ్యము బొందవలె నను భావమును ఇంకను జర్మను ప్రజలకు గలిగించుచునే యు న్నారు. రిస్ట్రాకు సభలో జర్మను యుద్ధవంత్రియగు హేర్ థాక్స్ ఆనునతడు పదవినినించుచు “జర్మనీనవ్వపరిహార ద్రవ్య మునే గణించుచున్నవని చెప్పెను. హేర్ వెస్టర్లు అనునతడు నవ్వపరిహారము కలననే జర్మనీనంత్ర్యుల్లి సొంపుచున్నాడు.

అడను, మే 17:—వార్తాసంఘమువారిట్లు తెలియబ
రచుచున్నాడు. దొరతనమువారు చాలకాలమువరకును యుద్ధ
ము చేయదగినవారలను తటస్థజేయున నిర్బంధింప దగునని దొ
రతనమువారు చెప్పుచు వచ్చిరి. అంతేమీగాని మామూలు కొంత
గాదు. ఈ యేర్పాటు ఉద్యోగుల విషయమునను, కవిషు నీ
యబడని ఉద్యోగుల విషయమునను మాత్రమే జరుగుగలదు.
సాధారణపు పైనికుల యొక నీయేర్పాటు సంగీకరింప బాలవు
ని జర్మను లిడివరలో తెలిపిరి. దాక్షిణ్యంతులగు కైదీల మారక
మున దొరతనము వారిల్లపప్పునను విశ్రమంఢలివారితో గానీ
పనిచేయదురు.

విల్లండువ్యవహారములు.

రాజప్రతినిధి అధికారములు.

లండను, మే 15:— విల్లండు ముఖ్య కార్యదర్శి వ్యవహారములం దేమైన మార్పులను జేసెదరాయని హెచ్చార్లు కమ్యూయలు గారు పార్లమెంటుపథలో నడిగిరి. బోనగ్లాగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు అతనివ్యవహారస్థితులం జేమియుమార్పుండదనియు, ప్రస్తుత విల్లండుస్థితులందు రాజప్రతినిధి యిష్టముగ్గు అధికారములనే కాక తనకున్న సర్వాధికారమునుపయోగించునట్లు ఏర్పఱప బడుననియుజెప్పిరి. ఇతర ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు బోనగ్లాగారు విల్లండు రాజప్రతినిధియును, ముఖ్య కార్యదర్శియును యుద్ధమంత్రివర్గమున లేకున్నను యుద్ధమంత్రివర్గము వారితో సమానాధికారము గలిగియుండురని జెప్పిరి.

బ్రిటను-ఫిన్లండు.

స్టాకోము, మే 17:— “డాగ్జా నిహెబర్” అను పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— కొన్ని సంఖ్యల పరకుల శిక్షణచినవో బ్రిటిషువారు ఫిన్లండుతో వ్యవహార సంబంధముల సేర్పరకుకొనెదమని నూచించిరి.

ఫ్రాన్సు

పరాను బ్రిటిషువిజయము.

లండను, మే 14:— 8 వ తేదీనాటి యుద్ధయమున జర్మనులును, పరానువారును యుద్ధము నారంభించిరి. పరాను వారు బ్రిటిషువారి సహాయముతో లాక్లిట్టికి తూర్పున నున్న పాండియరు మైదానమును జయించెను. శత్రువులు 44 వ గుట్టను మట్టదించుచున్నారని బ్రిటిషు సేనాపతికి జెలియ జేయబడెను. ఆ ప్రదేశమును జర్మనులు మూడు సార్లు బంజించింబి లయాయిక అనుభవమును మట్టదించిరిగానివారి ప్రయత్నములు కష్టములయ్యెను. కాని వైరిచే అను నది యుద్ధ మనపంక్తి కొంతదూరము వెనుకకు బోవలసివచ్చెను. ఆ చుట్టి నుండి శత్రువులను మఱి ముందుకుకు రానియితేదు. శత్రువులు నదిని దాటకుండునట్లు జేసి తిమి. శత్రువులు ఓమ్మట డిక్చెసో పురమును వశపఱచుకొన జూచిరి. ఆదినవంతుయు నదియొద్దనే శత్రువుల మట్టడి నిల్పియుంచితమి. సాయంత్రము 7 గంటల బ్రిటిషు పరానుసేనలు విజృంభించి ప్రార్ధన గోల్పోయిన ప్రదేశము నించుమించుగ నంతరిని వశపఱచుకొనిరి. పరాను బ్రిటిషు పంక్తిని అవక్రముగా నుంచునట్లు జేయుటకు బ్రిటిషు పరానువారు 44 గుట్టను వశపఱచుకొనుట తటస్థించెను. పరాను పదాతిదళము యుద్ధము సరిపి రెండు జర్మను పటాలములను తడిమివైచిరి గురు వైనికో దోగ్గులను 100 మంది వైనికులను అనేకములగు మరణిరంగులను కట్టుకొనెను. బ్రిటిషు ఫిరంగులు నిండు పాల్గొనెను.

“బోనెట్టు రాజు”

పార్లమెంటు, మే 14:— “బోనెట్టు రాజు” విచారణయందు ఇదివరలో ప్రధానిగ నుండిన కుమలూనుగారు బోనెట్టుకు చాలముఖ్యముగ నున్నది. అత దొకేత్రవర్ణ కుత్తరము నీయ నాహ్వానింపబడెను. అధ్యక్షు డతని కయిదు నిమిషముల మాత్రమే వ్యవధిసెసగెను. అయినను అతడు 40 నిమిషముల బోనలో నుండెను. చాల నిశ్చలముగనుండెను. నిలుపేదవాని వలె దున్నుల ధరించియుండెను. తా నార్థికముగ నావార్తాపత్రికకు యుద్ధాంధమునండి తాను సహాయముజేయలేదని అతడు చెప్పెను. న్యాయాధికారుల కమూల్యములుగ నుండుప్రతుల నన్నిటిని తాను భద్రపఱచి యుంచె నని అతడు చెప్పెను.

గాను పెల్లుల నుపయోగించుట.

లండను, మే 15:— బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న రైటుగాని విలేఖరి నేటియదయమిట్లు తంతునంపుచున్నాడు— యుద్ధరంగమున పలుతావులందు శత్రువుల స్థాక యుద్ధఫిరంగులు మహాతీవ్రముగ పోర నుపయోగించ బడినవని తెలియవచ్చుచున్నది. రాత్రి సమయమున ప్లాండర్సునందును, మరికొన్ని ప్రదేశములందును గాను పెల్లులు అపయోగింపబడినవి. యుద్ధభూములందు క్రొత్తగ గాలి పీచుచున్నది. ఒక పదాతిదళ యుద్ధములందే బ్రిటిషువారు పనిచేసిరి. అది రిడ్జి తనమునకు దక్షిణమున కొలదిగ జరిగెను. 44 వ కిభ్రముకద్ద పరానువారువీడ విశేషముగ పెల్లులు అపయోగింపబడినవి. క్లితి కొంచెము సందిగ్ధముగ నున్నది. శత్రు

వైమానికులు ప్లాండర్సునం దసాధారణ ప్రచలనము గలిగియున్నారు. నేటి సాయంత్రము విలేఖరుడిట్లు తంతునంపుచున్నాడు.— పరానువారు 44 వ కొండను మరలపట్టుకొనిరి. ఇది డిక్చె-బస్సీ సరస్సునకు దక్షిణముననున్నది. మాంటి కాట్సున క్షేత్రమునందు వికాలదేశము నంతటినిజాచుటకు బాగుగ నుపకరించుచున్నది. పరానువారు ప్రతియుద్ధము చాల సహజమును భయంకరము నగు యుద్ధముగ పరిణమించెను. ఈ యుద్ధయమెల్ల యుద్ధము జరిగెను. జర్మను లిదివరక నేకపర్యాయములు ఎయినుపట్టుకొన ప్రయత్నించి యుండిరి. జర్మనుల సంఖ్యాబలముగా వచ్చుటవలన పరానువారు కొంచెమువెనుకకుబోయిరి. 13 వ తేదీని యుద్ధరంగ మంతటను వాయుభారము చాల అనుక్రమముగ నుండెను. మానిమానములు నడియాక సమస్తంతటను వ్యాపింప సాగెను.

అమృతము, మే 15:— మొదలబడిక గావించుకొనుట యన్న భూతకాల యుద్ధ నిరోధనముటయే గావున అస్త్రియా జర్మను ఒడంబడిక అంతర్జాతీయ సంబంధమును బలపరచునని వియన్నా నుండి తంతి వచ్చుచున్నది.

లండను, మే 15:— బెర్లినునుండి ఇట్లు తంతి వచ్చుచున్నది. జర్మనీకున వద్ద జరిగిన ఎన్నికలలో సాంఘికవాదులు స్వాతంత్ర్య సాంఘికవాదులను ఓడించిరి. 8000 వోట్లు మొదటి వారి కధికముగ వచ్చినవి.

పార్లమెంటు, మే 16:— నిన్నరాత్రి 10 గంటలపుడు వైమానికపుదాడి హెచ్చరిక చెప్పబడెను. అర్ధరాత్రమున మరల నాపద తొలగినది సంజ్ఞ తెలుపబడెను.

లండను, మే 16:— అమెరికా ప్రకటనము:— బోలెన కుత్తరమునను లోరెయను నందును తీవ్రమగు అన్యోన్య ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను. గురువారమునా డిద్దర అమెరికా వైమానికులు మూడు జర్మను విమానముల పడగొట్టిరి.

విజయవంతముగు బ్రిటిషుదాడి.

లండను, మే 16:— బ్రిటిషు ప్రకటనము.— గాత్రెల్లీ సమీపమున మేమొకదాడి నొసరించి కొంతమంది ఫ్రైటిలను బట్టుకొంటిమి. సోము అంక్రీలోయలందు అరానునకు తూర్పుతటమునకు, ఉత్తరతరంగమునను అన్యోన్యఫిరంగియుద్ధము జరిగెను.

లండను, మే 16:— బ్రిటిషు ప్రకటనము:— అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధ మచ్చటచ్చట జరిగెను. అందు లీనువ కుత్తరతటమున తీవ్రముగా జరిగెను.

లండను, మే 16:— పరాను ప్రకటనము— హాయిలీను కేప్టులు ముఖ్య ప్రదేశమునందు చాల తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను.

జర్మనీ; బెర్లియను నైస్యము.

పార్లమెంటు, మే 15:— బెర్లియనునైస్య కాధి కారులలో ముఖ్యుడగు జనరలుగిల్జేయను గావొకసందర్శనమున బెర్లియను నైస్యమున జర్మను లెట్లు కాంతి యుద్ధమునును వ్యాపింపజేయుచున్నదియు వ్యక్తీకరించిరి. బెర్లియనునైస్య కొన్ని నిమిషములపాటు విడుదలదీ కుటుంబ సభ్యులుల ననుభవించె నను మతింపబడిరి. ఈ సందర్శన భాయాపటములు బెర్లియనురణ పంక్తులందు విశేషముగ పండిపెట్టబడెను. వాటివీడ “యుద్ధ మునవిడవుడు; ఇంటికిబొండు. మీకుటుంబములకలసి హాయి నుండుడు.” అని వ్రాయ బడి యుండెను. అట్టి ప్రయత్నములు నిరంతరము జూడబడుచు నున్నవని గెల్లెయనుగారగిరి. నాలుగొండ్లనుండియు వైనికులు విదేశముల కంపబడిరి. ఇంటిసంగ తేమయు వారలకు తెలియకుండెను. ఇక నిట్టి నీవపుతంత్రముల చా రెన్నేనియు బన్నుచున్నాడు. అయినను ముందు విజయము గలగు నను విశ్వాస మమితముగ నున్నది.

శత్రువిమానములు తర్రుమబడుట.

పార్లమెంటు, మే 16:— నిన్నరాత్రి పదిగంటలకు వైమానికపుదాడి వచ్చుచున్నదని తెలుపబడెను. ఈపాటు లమితముగ గాల్పబడెను. శత్రువిమానము లేనియు పార్లమెంటున జేరి లేదు. కాని సమీప ప్రదేశములందు మాత్రము బొంబులు పడినవి. అర్ధరాత్రమున 1-30 గంటలప్పుడును మరల 2-30 గంటలప్పుడును విమానములు బొంబునవని సంజ్ఞ జేయబడెను.

లండను, మే 17:— పరాను ప్రకటనము:— అగ్రీ కుత్తరమునను దక్షిణమును తీవ్రమగు అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. మే 15 వ తేదీని 18 శత్రువిమానములు నేల నూర్చి బడియెను. నాలుబెల్లూనులకు నిష్పంజీంప బడెను.

కెమ్యూల్ యుద్ధము.

లండను, మే 17:— కెమ్యూల్ కుత్తరమున శత్రుబలము యుద్ధము రిక్కువగనుండి మన ముంగుపంక్తులనంత మూత్రమే నిలచెనని జ్యోతులవారు వాస్తవమవుచున్నది.

ఇటలీ

ఆస్ట్రియా; ఇటలీ.

లండను, మే 16:— ఆస్ట్రియా ఇటలీనిగాన నుసరింప నున్న యుద్ధము సాఫల్యమైనంతవరకునే ప్రారంభమగు నని సంగతి సందర్భములను బాగుగ నెఱిగినవారలు చెప్పుచున్నారు. మిలటనా ప్రేక్షియాలను బట్టుకొనవలయునను నాదేశముతో దాడి ప్రారంభమగును. కాని ఇది ఇటలీ దళముల విచ్చిన్నము చేయుటకు చేయబడిన తంత్రము. క్రిందటి ఆక్టోబరునందు ఇటలీ యుద్ధపు తెత్తంతయు మారిపోయెను. ప్రధాన సంగతీక ప్రదేశములు మంచి సామర్థ్యముతో నిలపుకొనబడుచున్నవి. కాని ఆస్ట్రియాను లివును నెంటు ల్వియోహానునుండి మాంటి గ్రహవరకును గల 150 మైళ్లప్రదేశము నెరింపవలయు నని ఊహించుచున్నాడు.

ఇటలీయను దాడి

లండను, మే 16:— ఇటలీయను ప్రకటనము:— ఒక ఇటలీ ఉద్యోగియు ముగ్గురు చిన్న ఉద్యోగియును పోలా రేవునచేరి “వింబసుయూరిటిను” యుద్ధనౌకను ముద్ది ప్రకటనము వివరముల తెలుపవచ్చును. సభ్యునిమానములు పోలాను మట్టడించి రెండు శత్రువిమానముల నేల నూర్చినవి. అందుకీతముగ వరదినవి.

రుమేనియా

రుమేనియా నుండలి మార్క్సిస్టుమాను మంత్రివర్గము వారు రాజీనామాలు నిచ్చిరని జర్మనీనుండి తెలియుచున్నది.

అమెరికా

అమెరికాయుద్ధ అదాయము

వాషింగ్టను, మే 16:— కార్మికులసభలో మెక్కాదూగాటిట్లు చెప్పిరి: జూను 30 వ తేదీతో నంతమగు ప్రస్తుతార్థికసంవత్సరపు అదాయము నామగల లక్షలకొట్ల హోలరులు ఇందు చాలభాగము పన్నులవలననే లభించెను. 1918 వ సంవత్సరపు యుద్ధవ్యయమున మూడవవంతు పన్నులనుండిభరింపబడు తక్కిన రెండు వంతులను లివుచ్చి బొంబుల నుండి భరింపబడును. లాభము లధికముగ దీయుటకు చేయబడిన పన్నులవలన 27750 లక్షల డోలరులు లభించును. అంతరంగి కావాయుంతయు 86430 లక్షల డోలరులగునని మనిపు జేయబడెను. సమాజిక సమయ మందే క్రొత్త అదాయమును గూర్చి తర్కింపవలయునని చాల చర్చజరిగెను.

బెర్లియము

బెర్లియను విజయవర్ణనము.

లండను, మే 15:— పరాను ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న రైటుగు విలేఖరి ఏప్రిలు 17 వ తేదీని బెర్లియను రంగము నందలి మార్క్సివాద్ద ప్రదేశమున జర్మను లొసరించిన యుద్ధమును వర్ణించుచు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. జర్మనులు బెర్లియనులకంటె మూడురెట్లధికముగ నున్నను బెర్లియనులు మరి యెక్కువ సహాయము నుపేక్షింపవలె, మూల బలము లవసరము లేకయే శత్రువుల నొడింపగలిగిరి. ఈప్రము డిక్షియూడు రోడ్డుమీద జర్మనులు రెండు గంటలలో 1200 గజముల దూరమేగి మార్క్సివాద్ద వంతెనను జేరిరి. ఆచట బెర్లియను ఫిరంగిదళములువారిని నిరోధించినవి. పిమ్మట బెర్లియను పదాలి దళములు జర్మనులమీద ప్రతియుద్ధము నొనరించినవి. ఫిరంగుల నపారముగ గాల్పబడవలన మూల దళముల నుండి విడబరుపబడిన మొదటి దళమున కింక చచ్చుటయే లేక పట్టుకొనబడుటయే లెప్పు. జేస కరణాగతి లేకుండెను. బెర్లియను విజయము వరిపూర్ణము. శత్రువులు 800 మైలీలను 100 చ రఫింగులను మాత్రమేగాక 8000 వైనికులను గోల్పోయిరి. మయొన్నుకును వాటిక్రియన్నును నొసరింపబడుతుండు

Madras.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

LONDON, May 16.
Mr. Montagu had audience of the King to-day.

Emperor Karl's Letter.

Question in the Commons—Mr. Balfour's Full Reply.

LONDON, May 16.
An interesting debate took place in the House of Commons on the subject of Allied proposals. Mr. Runciman asked a series of questions regarding Emperor Karl's letter quoted by M. Clemenceau and cabled on April 9th. He asked:—Was it communicated to the other Allies? Did the Premier inform the Foreign Office at the time that such a letter had been shown to him? Was the subject dropped because France wanted the Alsace-Lorraine of 1814, or even of 1792?

Mr. Balfour said there was a tendency to treat this subject as if it concerned Britain alone. It was really a delicate question of international policy and couldn't be discussed as if it were a domestic matter. This was a private letter written by Emperor Karl to a relative and conveyed by the latter to the French Government under the seal of strictest secrecy and without permission to communicate it to anyone in Britain, except Mr. Lloyd George and the Sovereign. Mr. Balfour admitted that this was an inconvenient way to deal with a great transaction, but it was not the fault of the British Government. The American Government was no better informed regarding the letter than Mr. Balfour, but it was a complete delusion to suppose therefore that Government has ever shown any lack of confidence in the Government and the President of the United States. He had no secrets from President Wilson. (Cheers.) It was impossible for Britain and the United States to carry on the great work in which they were engaged without complete confidence.

Regarding Alsace-Lorraine, Mr. Balfour declared that restoration to France of Alsace-Lorraine of 1814 or 1792 had never been an Allied war aim. Mr. Runciman must have been referring to the conversations between the Czar and the French representative M. Doumergue on this question early in 1917, which were unknown to the British Government until much later. They had no international bearing and they did not pledge the British Government which had never in the least encouraged any such action, nor did he think that that demand was ever any fixed part of the foreign policy of any French Government for any length of time.

Mr. Outlaw, interrupting said, Mr. Runciman's question referred to a statement in the Press, that President Poincaré had made that demand.

Mr. Balfour replied, these paragraphs were not interfered with by any such demand. Proceeding, Mr. Balfour said:—It was impossible to know what actuated Emperor Karl, Count Czernin, or the Kaiser in these various transactions. He was inclined to think it was a part of the peace offensive by which he Mr. Balfour, meant peace proposals by a party not desiring peace, but desiring to divide opponents. He thought M. Clemenceau, in publishing Emperor Karl's letter dealt effectively with these cynical methods. He Mr. Balfour, believed that the efforts of the Central Powers were never directed towards peace but to divide the Allies. There was no evidence now, or at any time, that the German governing classes contemplated the possibility of what we should regard as a reasonable peace, namely, a peace to secure the freedom of the world. He reminded the House, that the Committee of the French Chamber, had already concluded that the above-mentioned letter did not provide adequate or satisfactory basis for peace. If there had been any possibility that that letter really contained seeds of honourable peace, was it not evident that the Committee of the French Chamber would have expressed regret that the French Government or the Premier had thrown away an opportunity? The House of Commons might well be content with that verdict. No body, continued Mr. Balfour, can be more desirous than the British Government, of bringing the war to an honourable termination; and if any method whereby that can be accomplished is shown us, of course, it will be accepted, but we are fighting as one among the many Allies, against the Central Powers who never had, and now less than ever, have the least intention of meeting the legitimate wishes on which the House and the whole country are entirely agreed. These great aims are only obtainable by absolute loyalty between the Allies.

Mr. Balfour emphasized that discussion of the action of Foreign Statesmen, motives of Foreign Parliament and duties of Foreign Armies, would be absolutely fatal to any Alliance. Nothing should be said, which made it more difficult to carry out the task which could be accomplished if all the great Allies remained unanimous; but it would be lost irretrievably if any breach were allowed to creep between them. (Cheers.)

Mr. Asquith.

Mr. Asquith expressed satisfaction, that the Government would not close the door upon any honourable peace offer. He gathered from Mr. Balfour's statement, that the report in the press, regarding President Poincaré's alleged demand for Alsace-Lorraine of 1814 cabled on May 14th, was without foundation as far as Mr. Balfour knew. He was also glad to hear that such a demand had never been countenanced by Britain and had not been the settled policy of the French Government. While there ought to be no contraction, there ought to be no extension of the Allied war aims. (Cheers.)

Lord Robert Cecil.

In the course of further debate, Lord Robert Cecil referring to the Reuter interview cabled on May 13rd declared that not a syllable he had uttered then could be construed by any fair-minded man to mean that any German peace offer must be rejected. He emphasized that Government was as desirous of peace as any

member of the Commons, and would consider any peace offer provided it came from a reputable and trustworthy source. Referring to Russia, Lord Robert Cecil emphasized that Britain was anxious to do all she could to assist the Russian people. Britain desired to see Russia a great powerful non-German if not an allied country. Supporting the idea of the League of Nations, Lord Robert Cecil emphasized that it could be successfully established only on the basis of a just, durable any territorial arrangements.

Repatriation and Internment.

LONDON, May 17.
The Press Bureau states, that in order to correct any misapprehension, it is officially stated, that Government have for a considerable period advocated the release of combatant prisoners of war for internment in a neutral country; but not for repatriation. It has been only possible to apply the policy to Officers and Non-Commissioned Officers, because Germany hitherto has refused to extend it to privates. With regard to repatriation of combatants, Government have always acted in consultation with the Allies.

The Beneficent Effect of British Culture.

Lord Reay's Remarks.

LONDON, May 14.
The Asiatic Society's terminal Gold Medal was presented to the Orientalist V. A. Smith yesterday. Lord Reay presiding, said that the loyalty of the Indian Princes during the war had evoked new interest in Indian history and social aspirations. British culture did not seek to impose itself upon other people, but to further the national ideas and aspirations of people with whom it came into contact.

Indian Tea Ballotted.

LONDON, May 16.
10,752,163 pounds of Indian and 7,733,14 pounds of Ceylon tea are being ballotted for this week, representing a fortnight's supplies, as owing to Whitsun holidays, there will be no ballot next week.

U. S. Labour Delegation.

Received by King and Queen.

LONDON, May 16.
The King and Queen to-day received the American Labour Delegation at Buckingham Palace. The King welcoming them hoped that the Delegates' opportunities of judging Britain's war efforts would enable them to assure the people of the United States that we were doing and meant to continue to do our utmost. The King trusted that the Lady Delegates would be able to give a satisfactory report of the manner in which British women had come forward to replace men and how efficiently they were carrying on. The King said:—"It has always been my dream, which the war has fulfilled, that the British and American Nations should work together, in close and harmonious relations, towards ideals of progress and civilization common to both peoples." The King hoped that, after the war they would continue to stand together. Delegate McCormick assured the King that the Delegation was impressed by the magnitude of Britain's effort and said that America would not be behind in her contribution to the common cause.

Order of British Empire.

Bestowal on Dominions.

LONDON, May 17.
Replying to Sir Hamar Greenwood in the House of Commons, Mr. Walter Long explained that the Colonial Office was not consulted on the question of the creation of the Order of the British Empire, which arose out of considerations unconnected with the Dominions or the Colonies but when it was decided to make use of this order for recognition of notable Civilian War service in Britain, he claimed that no less merit was being rendered in the Dominions and the Premier allowed him to communicate with the latter and leave it to the discretion of various Premiers to make such recommendations for these honours as they thought fit, or none at all.

Reduction of Coal Consumption.

LONDON, May 16.
In the House of Commons, Lord Stanley foreshadowed the steps to reduce the consumption of coal domestically and industrially next winter and the formation of a committee to determine priority in the use of coal industrially, the introduction of gas and electricity rationing and the licensing of the importation of foreign dye stuffs for ten years.

Lord Curzon on Peace.

LONDON, May 17.
Speaking at the Foreign Press Association luncheon in London, the Chairman paid a tribute to Lord Curzon as one of the great men who had shaped the destinies not only of India, but of the Empire.

Lord Curzon said:—The peace for which we were fighting must satisfy three conditions. It must be just and honourable and ensure the security of the world for generations, from the horrors of future wars. He hoped that neither the Allies nor Neutrals would ever subscribe to the doctrine that an unjust peace was preferable to a just war, as the former would be the precursor of new and worse wars and would be a victory for crime and justification of renewed crime in future.

France

Germans and Belgian Army.

Peace Propaganda Described.

LONDON, May 16.
Peace Propaganda Described. In an interview, Lord Curzon stated that the Belgian army, in an interview, showed the German peace propaganda in the Belgian army. Belgian prisoners

are taken to their families, and for a few moments are allowed to abandon themselves to domestic joys. Photographs of these meetings are distributed numerously in the Belgian lines, with the words "Give up fighting and go home to your families. There you will be happy."

General Gallain says that such temptations have been constantly registered. For four years soldiers have been exiled and separated from their wives and families without news of their dear ones and knowing full well that the latter are the unceasing object of treacherous hateful enemy machinations. Nevertheless their confidence in the future is unbounded.

Central Powers

Germano-Austrian Treaty.

Disappointment in Vienna.

Slav Deputies' Opposition.

LONDON, May 16.
AMSTERDAM.—While German newspapers generally do not disguise their joy at the prospect of Germany solidifying her hold over Austria-Hungary, Viennese opinion regards events with dissatisfaction especially the Czech and Slav Deputies, who have already voiced their intention of very sharply opposing the renewal of the Alliance.

Terrible Conditions in Austria.

STARVING TRIESTE.

Remarkable Ultimatum to Government.

LONDON, May 17.
ROME.—The gravity of the internal conditions in Austria is evidenced by the situation at Trieste, which was among the richest Austrian towns before the war rivaling in wealth and comfort Genoa and Marseilles. All classes of the remaining population of Trieste held a meeting demanding succour. The notice calling the meeting, which passed the censor, is eloquent of the prevailing distress. It says "Trieste is without reserves and resources. We refuse to die of starvation. Even people who were rich before the war now live by begging from public charity. Malnutrition and hunger prevent workers from doing their daily task, and they do not produce even half of the pre-war output. The statistics of sick and dead are terrifying, but the city declines to become a cemetery. If the Government does not provide for the inhabitants they will not die of starvation, but will prefer any other death."

Famine and Death in Bosnia.

Whole Districts Depopulated.

LONDON, May 16.
AGARAM.—The newspaper "Glas Sloboda" draws a terrible picture of the distress in Bosnia and Herzegovina, where it is worse even than in Galicia and Bukovina. Whole districts have been depopulated and devastated as by a typhoon. Numerous inhabitants have been deported, and died in internment camps, and those remaining have been massacred by Austrian soldiery or have died of starvation. Deaths exceeded births by five thousand in 1915, and by 23,711 in 1916, the mortality not including those who fell on the battlefield. The whole of the live stock has been destroyed or consumed by the army, and it is impossible to cultivate the ground owing to the absence of oxen. The attempt of the Vienna authorities to sow discord among the Jugoslavs by forming a new political group in Bosnia with the object of promoting the creation of a new Croat State have failed hopelessly.

Germany Still Hopes to get Indemnities

LONDON, May 16.
The German people are still led to expect a war indemnity. Speaking in the Reichstag, Herr Saxon the War Minister said "Germany counts upon indemnities" while Herr Westarp declared that, only by indemnities, could German requirements be met.

Prussian Franchise Reform.

Socialist Threat.

LONDON, May 17.
AMSTERDAM.—In the Prussian Lower House, the Socialist Herr Hoffman taunted the Conservatives with flouting the Kaiser's promise as regards equal suffrage. Facing the members of the right, he said "What people abroad say does not trouble you. What the soldiers at the front will say you will know early enough. Reject equal suffrage and you will see the consequences."

War Finance.

German Approval of British Methods.

LONDON, May 16.
ZURICH.—The "Frankfurter Zeitung" contrasts very unfavourably the German system of financing the war with the British. It says that the latter is based on a wide distribution of the burden of taxation, and rests on much sounder foundation than the German financial policy, which is characterised by private egoism and petty fear of taxation, particularism, and dilletanism. The journal concludes:—The self-sacrificing heroism of the British taxpayer and the far-seeing statesmanship of the British Government ought to be an example and stimulus to Germany.

Russia

In Russian Waters.

Seven British Submarines Destroyed.

By the British from Falling into Enemy Hands.

LONDON, May 16.
The Admiralty states that seven British submarines which remained in Russian waters were destroyed by order between 2nd April and 1st May 1918 in German Naval forces approaching Rango. None had fallen into enemy hands. One of the submarines of Rango had already been dismantled, Russians

retreated after blowing up their four American submarines. The Crews of British submarines were removed to Petrograd. The Russian Admiral rejected the proposal to block the harbour by sinking ships at the entrance, but the destruction of British submarines had excellent effect, in inducing the crews of merchantmen to destroy vessels which would otherwise have fallen into the hands of the enemy.

British Baltic Submarines.

LONDON, May 17.
Reuter learns that all British submarines in the Baltic, were blown up before the Germans could get them. The officers and crews were safely landed.

General

Britain and Finland.

Diplomatic Relations to be Established.

LONDON, May 16.
STOCKHOLM. The "Dagens Nyheter" states that Great Britain has proposed the establishment of diplomatic relations with Finland provided that certain friendly conditions can be reached.

GOTHENBERG. The Danish Coast between Thisted and north of the Skaw has been mined by German submarines.

Holland and Britain.

LONDON, May 17.
AMSTERDAM. The Chamber of Commerce is pressing urgently for an aerial post between Britain and Holland.

Canadian Railways.

LONDON, May 16.
OTTAWA. In the Dominion House of Commons, Sir Robert Borden foreshadowed that the Government, in the next session of Parliament, would propose the inclusion of all railways excepted the Canadian Pacific, in one system controlled by the people.

Western Front

Belgian Victory Described, Germans Lose 3,000.

LONDON, May 16.
Reuter's correspondent at French headquarters describing the German attack on the Belgian front on April 17th in the region of Martijevaart, says:—Although the Germans were in the proportion of three to one, the Belgian Division holding the sector defeated the enemy without calling up reinforcements from any quarter. In two hours the Germans advanced twelve hundred yards on the Ypres-Dixmude Road as far as Martijevaart bridge, where they were held up by Belgian artillery batteries. Then the Germans were counter-attacked by Belgian infantry, and the front flank which was cut off from reserves by artillery barrage had no choice but death or capture. The Belgian victory was complete. The enemy lost three thousand, besides 800 prisoners and one hundred machine-guns. They are not likely to renew the experiment.

LONDON, May 17.
The Belgian communique says:—An enemy aviator dropped four bombs upon the hospital at Soogstaga. Artillery action assumed lively character especially in the region of Pilkem.

Successful British Raid.

LONDON, May 17.
(12-20 P. M.)—A British communique says:—We made a raid in the neighbourhood of Gavrelle and took a few prisoners. There was reciprocal cannonading in the Somme and the Ancre valleys, eastward of Arras and on the northern battle front.

Mutual Cannonading.

LONDON, May 17.
(9-35 P. M.)—A British communique says:—There was mutual cannonading especially northward of the Lys.

A Wireless German Official message says:—During the enemy attack northward of Kemmel limited breach in our foremost lines remained.

Lively Artillery Duel.

LONDON, May 17.
(4-10 P. M.)—A French communique says:—There was a fairly lively artillery duel in the sector of Hailles-Castel.

LONDON, May 15.
The French communique says: There was marked reciprocal artillery activity north and south of Arras. Eighteen enemy aeroplanes were brought down on May 15th, and four captive balloons set on fire.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

Civil Officers for Military Duty. Local Government Addressed.

SIMLA, May 17.
The Government of India have addressed the Local Governments and Administrations on the subject of the surrender of additional civil officers for military or semi-military employment.

Forthcoming Pilgrimage to Mecca. Shortage of Shipping.

SIMLA, May 17.
The Government of India are making such limited arrangements as are possible for the forthcoming pilgrimage to Mecca, as they are extremely anxious to assist the Indian Moslem Community in the performance of this religious duty. Admirable preparations have been made, as on previous occasions, by the Hedjaz Government, but very few passages can be provided and considerable delay at the embarkation port is unavoidable. Intending pilgrims are advised therefore to postpone their going for another year.

Control over Kerosine Oil.

SIMLA, May 17.
The following is published in the current issue of the Gazette of India-Commerce and Industry Department:—The Government will control the supply of kerosine oil in Delhi and Central Provinces.

Calcutta

CALCUTTA, May 17.
It is notified that no person shall manufacture salt in the districts of the 24 Burghas (except Calcutta) Midnapore, Khulna, Backergunj and Chittagong in the territories administered by the Government of Bengal in Council except under and subject to the conditions of a license granted under the authority of the Government of Bengal.

The Government of India have received sanction from the Secretary of State for the creation of an Extra Judge of the Calcutta High Court.

At the meeting of the Executive Committee of the East Bengal Landholders' Association it was resolved to issue an appeal to all members of the Association requesting them to induce their tenants to enlist in the army and to popularize the new war loan.

United Provinces

Controller and Hide Merchants, Cawnpore.

LUCKNOW, May 17.
A letter from the Controller of Hides and Wool to the Honorary Secretary of Cawnpore Hide merchants Association published by the "Indian Telegraph" shows that the Government has been able to remove a number of grievances of hide merchants and it is hoped that with their co-operation arrangements will now work satisfactorily. The controller points out that in order to obtain full value it is essential for those dealing with hides to flay and cure them as well as possible. Otherwise they will only obtain lower prices offered for faultily flayed and cured hides. The controller trusts that in the interests of supply of war material as well as of hide dealers the Association will do its utmost to improve matters in these respects. "Your Association" adds the Controller, no doubt recognize the difficulty of organising a new scheme of this kind in special circumstances imposed by war conditions and will have made due allowance for some undoubted defects in the arrangements hitherto, which, it is now hoped, will be avoided. I trust that with the Co-operation of your association which I feel sure that the Government can count on we shall be able to obtain the necessary supplies for war purposes without imposing undue hardships on this important Cawnpore trade.

Bombay

Industrial Capital and Agriculture.

BOMBAY, May 16.
The 7th annual report of the working of the Bombay Central Co-operative Bank affords an indication of the extent to which industrial capital can be utilized in assisting and encouraging agriculture. During the year loans aggregating nearly thirty lakhs of rupees were advanced to agricultural co-operative societies. How great and increasing is the need for transference of capital from the markets of Bombay to the districts to assist agriculture may be realized from the fact that while in the previous year loans to societies amounted to twenty two lakhs, in 1913 they aggregated only 12 lakhs, thus showing an increase of eighteen lakhs in five years. Money required for this purpose had been drawn mostly from Bombay.

Ayurvedic & Unani Tibbi Conference.

BOMBAY, May 17.
The Eighth sessions of the All-India Ayurvedic and Unani Tibbi Conference began to-day the Hon'ble Sir Fazulbhoy Currimbhoy presiding. Mr. Syed Mahomed Yusuf was the Chairman of the Reception Committee. Among those present were His Highness the Maharaja of Sindia of Gwalior, Haziquimulak Hakim Azmal Khan of Delhi and many others. Sir Fazulbhoy in his presidential address referred to the usefulness of the Conference and said he felt sure that the Government would be ready to give a sympathetic hearing to any suggestions for the reform of Medical Registration Act if it was properly represented to them that the measure was calculated to strike at the root of the Indian Medical Science. He warned them that it was not enough to move the Government for an amendment of the act and make no effort on their own part in improving the standard of education of the practitioners of indigenous systems of medicine. The President advised them to give instruction in Indian medicine on modern lines and extended the organization of medical relief so as to bring it within the reach of the poorest people. He also emphasized the importance of the study of the life and native medicine and the surroundings of the day terminated with the passing of a resolution praying for the speedy termination of the war and a glorious victory to the British arms.

Arrival of Silver from America. Rupees Being Manufactured in Bombay.

KARACHI, May 17.
The "Daily Gazette" understands that large consignment of American silver reached Bombay two days ago and a further large consignment is expected in a few days while others are actually on the way. Silver is already being made into rupees at Bombay Mint and the first pot coin from American silver will be put in circulation before the end of next week.

Charcoal in Bombay.

BOMBAY, May 17.
A Commerce and Industry Department notification states that the Governor-General in Council is pleased to declare that it is necessary for the purpose of securing public safety to control the supply of charcoal throughout the Presidency of Bombay.

The Bombay Post Office authorities have arranged with the Improvement Trust to take up a large plot of land to build quarters for postmen.

A Borah contractor is being prosecuted on a charge of offering illegal gratification to Captain G. W. D. Bredon, Deputy Controller, Indian Munitions Board.

Mr. Ashton, Chief Presidency Magistrate, Bombay, has disposed of the case in which Inspector Finan charged Mr. William Rigney, victualling chief petty officer on board a Man-of-War with the theft of provisions valued at Rs. 472. The Magistrate sentenced the accused to nine months rigorous imprisonment.

విశాఖపట్నం మండల సభ.

(o)
రెండవ దినచర్య.

(ఒక విశేషమును యొద్దనుండి)

ఆనకాపల్లి, మే 17:—సభ సేటి యుదయము ముగిల సమావేశమైనది. జాతీయ గీతముతో సభాక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. బ్రిటిషు సెంటునాధిపతికి రాజభిక్షిని యెచ్చుచును, మిత్రమండలి విజయము కొఱకు ప్రార్థించుచును, మండల ప్రజలు ప్రస్తుత విషయ సమయమున సాధ్యమైనంత వఱకు ప్రభుత్వము వారికి దోడ్పడి సామ్యభావమున సందేశము సమర్పించుటకు మండల ప్రజల సన్నయమును ప్రకటించుచును, వెడ్డెన్బర్గ్ గారి మరణమునకు అపరిమితముగా విచారమును తెల్పుచును వీరి మరణము వలన భరతవర్షమునకు గలిగిన లోపము తొలగింప నసాధ్యమని భావించుచును అభ్యర్థించుచే 3 తీర్మానములు అవసరింపబడి సభ్యులచే నేకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. కడపటి తీర్మాన మామోదంబుడకు సమయమున సభ్యులెల్లరును లేచి నిలుచుండి వెడ్డెన్బర్గ్ గారి యెడ తమ భక్తివిశ్వాసములను వెల్లించిరి. నాల్గవతీర్మానమునందు ప్రజల నేమిట ప్రారంభించు జేరవలెననియు, అన్ని తరగతుల జనులకును సేలందు కమిషనుల నియమలెనియు కోరబడి డి. వి. జగన్నాథరాత్రిగారిచే అతి ప్రముఖోపన్యాసమున నవసరింపబడెను. సి. కె. నారాయణరాత్రిగారిచే నవవదింపబడెను. శ్రీధంతులూరి సన్నాస్రీని రాజుగారిచే బలపఱుపబడి సభ్యులెల్లరిచే నామోదంబుడెను. ఈవిషయమునూర్పు గౌ. బి.ఎస్. శర్మగారి సుపర్యవేషించుచు ప్రార్థించగా వారులేచి నేనలోకేరుడని సభ్యులనుద్బోధించుచు రమ్యమగునవన్యాసము గావించిరి. హిందూదేశమునకు బాధ్యతాయత మగు స్వపరిపాలనము మొనఱుచు త్వలోపాన్గ మొంటు సభయందు శాసనము నేర్పరుపవలె నని ప్రభుత్వము వారినికోరుచు 5వ తీర్మానమును మంధామూన్య నారాయణరావు(విజయనగరం) గారు మహోపన్యాసము వొనఱుచు నవసరింపబడి. ఎస్. రంగమన్నార (ఆంధ్రప్రదేశ్) కేటుప్రతికాసంపదకులు) గారు చనవదిచిరి. సెటి అప్పలరసింహులు నాయుడు (కృష్ణసాయకపురైతు) గారిచేతను ఇదిరులచేతను ఇదిబలపఱుపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. జాతిమతభేదములను బ్రాతింప కూడవనియు, ఉద్యోగనియోజన విషయములందు యూనియనులను భారతీయులను సార్వభౌము సమానత్వము లనుగా వాదరింపవలెననియు 6వ తీర్మానము నువసరింపబడిఅను వదింపబడి సభ్యులెల్లరిచే నేకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. ద్వితీయ యుద్ధ ఋణోద్ధ్యమమునకు ప్రజలు విశేషముగా తోడ్పడవలయునని ప్రజలనుద్బోధించుచు యుద్ధసందర్భమున విధింపబడు శ్రోత్రపన్నలను ప్రజలు ధరించుట అసాధ్యమని ప్రభుత్వవారికి విన్నవించుచును 7వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 8వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 9వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 10వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 11వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 12వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 13వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 14వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 15వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 16వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 17వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 18వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 19వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 20వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 21వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 22వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 23వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 24వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 25వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 26వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 27వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 28వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 29వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 30వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 31వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 32వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 33వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 34వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 35వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 36వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 37వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 38వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 39వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 40వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 41వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 42వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 43వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 44వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 45వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 46వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 47వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 48వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 49వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 50వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 51వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 52వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 53వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 54వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 55వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింపబడి 56వ తీర్మానము ఒక మహోపన్యాసమున కె. ఎస్. నారాయణరావు (వ్యాపారులు) గారిచే నువసరింపబడి ఇదిరులచే అవసరింపబడి బరతీయపబడి ఏకగ్రీకుముగా నామోదంబుడెను. రంగభోగి భోజనములకు ఇది సాధించుననియు, నాయుడుగారి 11 వసరింప

విజయనగర సామ్రాజ్యము.

మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యము.

IV

కనుక సాంప్రదాయ సిద్ధమగు విధమున భర్త సంస్థాపనమున జేయుటయే రాజు చేయవలసిన ముఖ్యకార్యము. అధికారము బోక్సము గలుగజేసికొనవలసి ఎవరికి చిత్తము వచ్చినట్లు వారు ప్రవర్తించుచు భర్తమార్గమున గమనింపక యుండురు.

అకాస్త్రోక్షేప చాన్యేషు పాపయ్య క్షేప కర్తృను.

ప్రమాదాత్మక రాజా దండం దండ్యేషుపాతయేత్ ||

వైదికేషు మొదటి మూడు స్తోత్రములలోను మొదటి దానియందు రాజుయొక్క ప్రథమవిధిని రెండవదానియందు ద్వితీయవిధిని (రక్షణము) చెప్పియున్నాడు. “ప్రజలను చోర ఘాతుక మృగ శత్రువులనుండి రక్షింపవలె”ని విధింపబడినది. ఈవిషయమున

అనుబంధం పరిశ్రాంతి దేశకాలాచ తత్త్వతః

శత్రులనువిధింపటలో రాజు శరకారణములను గను గొని శర మెట్లు సంకల్పించుకొని నిర్ణయించి ముద్రయియు క్కవయస్సు, స్థితిగతులు, దేశభుల తత్త్వములు మున్నగువానిని విచారింపి, సామంత రాజులతోడను, బ్రాహ్మణులతోడను యోచించి పర్యవసానమును నిశ్చయించువలెను.

శత్రునాశము విషయమున వ్యాఖ్యాత మహాభారత మునందయు మునుస్మృతినుండియు ప్రాచీనవైదికశాసనము లనుసారము వివరించెను

జత్యాసంపూజయేదేవాకాష్ట్రబ్రాహ్మణాం త్రైవర్ణధార్మికాశ్చ ప్రదద్యాత్పరివారాం ఖ్యాతయే దధయాంచ || ప్రాచీనవైదిక తత్త్వశాస్త్రం కుర్యాచ్చ సమయక్రియాం ||

శత్రువులను పరిమార్చినవెనుక రాజు భక్త్యజ్ఞులను, దేశ తలను పూజించి సంప్రదించువలెను. విజితులైనవారి కభయపాత్రమిచ్చి రక్షణమును ప్రసాదించవలెను. విజితమైన దేశ స్థితిగతులను విచారింపి అదేశమందు పరిపాలనానిర్వహణ శక్తి గలవాని కొకరికి పరిపాలనాధికార మియ్యవలెను. అతని మూలమున సంధిచేసికొని అతనిచే భర్తనిర్వహణము జరిపించు చుండవలెను.

పుష్పహార నిర్వాపకని సామ్యము పన్నులను జేయు టకు రాజునకు గల హక్కును జూపుటకే. రాజుకుండు ఇతర స్వత్వములనుగూడ చెప్పబడినవి. “పుష్పహార నిర్వాప కుడుబాగుగా వికసించిన పూవులనే కొని మొగ్గలను, తీగ లను ఎట్లు త్రెంపకుండునో యట్లే రాజుప్రజల ఆదాయము నుండి ఆరవభాగమును పన్నుగా తీసికొనవలెను. ప్రజలెప్పుడు చెల్లింప సమర్థులై యుండురో అప్పుడే తీసికొనుచుండును ఈ సంకల్పమునను ఇట్లే పరిశీలించియును చెప్పబడినది.

“రాజచక్రవర్తిపర ద్రవ్యలక్షణమునుసూచి యాజ్ఞావల్క్యము చెప్పియుండెను. మేధాసంపన్నులను, అనుభవశాలియును స్థిర మనస్కులను, పవిత్రహృదయులను మంత్రులుగా నియ మింపవలెను. ఏ విషయమున గూర్చి యైన యోచింపవలసి వచ్చినప్పుడు రాజు వాటిలోగలసి యోచింపవలెను. భర్తజ్ఞా నుల మహాభిప్రాయమును గనుగొని దానిని మరల యాలో చింపవలెను.”

మనువు ఇంకను వివరముగా చెప్పియున్నాడు. “రాజు యొద్ద 7,8 మంది మంత్రులుండవలెను. వారు వ్యావహరిక కార్యములందు సుశీతులై విశాలహృదయులై ధైర్యవంతు లయి, కుటీనై, సద్గుణవంతులయి యుండవలెను. వీ రందరి లోగలసి రాజు రాజ్యవ్యవహారములను లోపాలోపములను, లాభాలాభములను రహస్యములను శాంతి యుద్ధ లను యోచింపవలెను” దీని వెనుక రాజవలంబింప వలసిన విధా మును సూచియు, కొటల నెట్లు బలపఱుపవలెనో దేశసంరక్షణము నెట్లు చేయవలెనో క్రామమందిరములు, చెఱువులు జేవాలయములు మున్నగువానిని నిర్మించి ప్రజాసౌఖ్యమున కెల్లు గడంగవలెనో ఎట్లు పరిశుద్ధుడై యుండవలెనో భర్తచింత గలిగి సదాచార ప్రతుడై పండితపామర దయాశుభై ఏకాంత పారమార్థిక చింతలు గలిగి కృతహారములందు జాగ్రత్త, మెల కువలతో ప్రవర్తించుచు సదాశుచియై, సత్కృతసముల నను ధింపక ఎట్లు సత్ప్రవర్తన గలిగి యుండవలెనో మున్నగు నవి యన్నియు వర్ణింపబడినవి.

ఈసత్కృతసముల విచ్ఛేదమును విజయనగరాధిపతి యగు బుక్క దేవరాయలు తనకుమారున కుపదేశించెనని రాయల కొడలను, వీరకంపరాయచరిత్ర గ్రంథకర్తయైన గంగా దేవి వ్రాసెను.

మహారాష్ట్రసామ్రాజ్య నిర్వాపకమగు శివాజీ సత్కృతసాదులను విడచి పారమార్థిక చింత గలిగి ప్రవర్తించెననియు మహమ్మదీయుల నడుమ పెంచబడిన అతని (శివాజీ) మనుమ డగు సామ మహమ్మదీయుల అలవాట్ల నలవఱుకొని సా మ్రాజ్యవిచ్ఛేదమునకు కారకు డయ్యెననియు చెప్పబడినది.

విజయనగర సామ్రాజ్య ప్రధానమంత్రి ఏర్పఱుచుకొనిన పరిపాలనా విధానము ఎట్టిదియైనను నిరంకుశపరిపాలనము గాని అసాంకార్యులే మగు పరిపాలనముగాని కాదని పరా కరమాధిపత్యమునుండి తెలియవచ్చును. అష్టమంత్రివర్గము లేక అష్టప్రధానివర్గ ముండవలెనని ప్రధానమంత్రి యిష్టమై యుండెను. ఇట్టి విధానమునే కొన్ని శతాబ్దముల యనంతరము శివాజీ అనుకరించెను. కనుక ఈ పరిపాలనము సక్రమమని చెప్పవచ్చును.

విజయనగర చక్రవర్తుల పరిపాలనావిధానములే శివా జీకి మార్గదర్శకములయ్యెను. ఈ విషయమును గూర్చి బి.ఎల్. రైస్ గారు వివరముగా మైసూరు గజెట్లో ప్రతీతియందు వ్రాసియున్నాడు. దేశాదాయమును గక్రమవిధానమున నేర్పఱుచి పన్నులను శాసన లక్షితములనుగాజేసి యా శాసనము లను గ్రంథస్థము చేసియుంచెను. రాజ్యమును రాష్ట్రములుగను మండలములుగను విభజించి పరిపాలనా శాఖల నేర్పఱుచి సర్వ విధ సంస్థాపనలను సక్రమముగా పరిపాలింప బడనట్లు చేసిరి. వారి కాలమునందు ద్వాదశ గ్రామవిధానము విస్తరించెను. ఈ విధానమును విద్యార్థులు పునరుద్ధరించెనని చెప్పబడి నది. కాన ఇది ఇంతకు ముందేయుండి యుండవలయును. పంచాయితీ విధానము సర్వ వ్యాప్తమై యుండెను. ప్రతి విషయమునందును స్థానిక ప్రజాభిప్రాయమే ప్రముఖత మొందుచుండెను. 1368 సం. మునందు విద్యార్థులుని కాలమునందు వ్రాయబడిన యొక శాసనమునందు మహాప్రధా ని మహారాజు అనునతిడు కాశ్మీర బ్రాహ్మణులకు భూదానము చేయగోరి రాజు ననుమతికొందెననియు వివరము అతడు భూము లను కొని విక్రయప్రథమునందు గౌడ ప్రజాప్రముఖు లనేకు లచే సంతకములు చేయించెననియు చెప్పబడినది. గౌడలమేరు లింకను దేశమునందు వ్యాప్తమయియున్నవి. ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణ్యముగా ప్రవర్తించు నిదర్శన మిదియొక్కటియేకాదు. స్వస్థానవ్యవహారములందు గౌడప్రజలు ప్రముఖత్వము వహించి పరిపాలనాచులందు పాల్గొనుచుండిరి అనేక లిఖిత నిదర్శన ములు గలవు. ప్రజాభిప్రాయమే విజయమునొందవలెనను భావ మున, సక్రమమంత్రివర్గ నిర్మిత పరిపాలనమును, వీరివలన దేశ మునకు కలుగు నైతిక వైభవమును మున్నగు భావములే విజయ నగర రాజ్యమునందు వ్యాప్తమయి యుండెను. వీనినే శివాజీ అనుకరించెను. శివాజీయనంతరము పీష్పాలపరిపాలనమునచ్చి ఒకవిధముగు నిరంకుశ పరిపాలన మేష్పఱుబడగనే రాజ్యము నందు బూర్వపు జీవబలము పోయి నిర్జీవత్వము గలిగినట్లు తోచెను. ఏక రాజ పరిపాలనము మహమ్మదీయ విధానమే అనుకరణముయ్యెను. దీనినిబట్టి మన నవిన పరిశోధకులు ఇది యే మనవ్రాత్య పరిపాలనా విధానమని తలచుచున్నాడు. కాని ఇది అట్లుకాదు. (కర్నాటక పత్రిక)

అమృతము.

రెండు పెద్దపులులు అమృతమునకు గలవు. ఒక్కొక్కటి మూడేసి సంవత్సరముల వయస్సు గలది. మంచినీటిలో నున్నవి. తక్కిన అంశములు ఎల్లూరు రాజాగారు, పంగిడిగూడెం, కృష్ణా జిల్లా, అని వ్రాసుకోవలెను. (1180)

కావలెను.

శ్రోతగాస్థానింపబోయ్యే మిడిల్ స్కూలుకు స్కూలు ప్రెజిడెంట్ గాని మేజిస్ట్రేట్ గాని పరీక్షలో నుత్తీర్ణులై ట్రెయినింగు ఆయన యాపాధ్యాయు లిద్దరు కావలెను. అప్లికేషనులు, జీతము ఉదహరిస్తూ యాక్రెడిటెంట్ కుంకము చేసినవారికి యీ నెల 25 వ తేదీ లోపుగా చేరవలయును. (1183)

దేవిరాజు మురహారిరావు.

కార్యదర్శి, శ్రీచేబ్రోలు విద్యా పరిషత్.

చేబ్రోలు, గంటూరుజిల్లా.

ప్రకటన.

బేట్స్ కంపెనీవారి 18 BHP ఆంగుల్ యెంజిన్, ఒక నె 1 న రైస్ హెల్లురు, ఒక చిన్నోయర్, ఒక 2 1/2 అంగుళ ములవాటర్ పంప్ ఇంకాయితరసామానులు అనగా యెంజిన్ ట్రస్సింగులు, బెలింగ్ పిండి యంత్రము (చిన్నది) ఆటరాట్లు, సుత్తెలు. హెల్లురుకు కావలసిన చిల్లర భాగములు మొదలు గాగల సామానులు ఒక చిన్న రైస్ మిల్లుకు కావలసిన సామ గ్రి యావత్తు అమృతమునకు వచ్చియున్నది. వలయువారు యాక్రెడిట్ చిరునామాకు వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. అంత సామ గ్రియు క్రొత్తది. కాని సరిగా సంకల్పరము కాలేదు.

ముత్తరాజు శేషయ్య.

కావలి, నెల్లూరుజిల్లా.

(1186)

లోకమాన్య

బాలగంగాధర తిలకుగారి

జీవితము - ఉపన్యాసములును (తెలుగు) 0-4-0.

బాలీయగ్రంథప్రచురణ సమాజమువారిచే వైపుస్తక మును అట్టిచేయగు స్వరాజ్యము, గాంధీ, లజపతిరాయ జేకబాద్రియ్య మొదలగు బాలీయగ్రంథములు ప్రచురింప బడుచున్నవి. చందాదారు లగుటకు వాగ్దానము తప్ప వేరు రుసుము అక్కరలేదు. ప్రచురింపబడు పాత్రములన్నియు పుచ్చుకొన్నచో నాలుకు రి రూపాయల కంటె పొమ్మకాదు. దేశాభిమానులు త్వరపడి చందాదారులై తోడ్పడవ్రాద్దామట.

గాడేపల్లి సూర్యనారాయణ శర్మ.

(1178) బాలీయ గ్రంథప్రచురణ సమాజం, పితాపురం.

అమృతము.

నెల్లూరు జి. వెంచుల శెట్టి అండు కంపెనీ వారి 32-యెక్. హార్సు పవర్ (32-N. Horse power) xల కార్నిషడ్ స్టీము బాయిలరు (Carnished Steam Boiler) అన్ని కొరముట్లతో సహా, అంతకు ముందు వెలపోని మొదల 1918 వ సంవత్సరం జూన్ నెల 1 వ తేదీన ఏలము చేరు బడును. ఈ లోగానే కొనగోరువారు ముందుగా కున్నయేర్పాట్లు చేసుకోవలసినది. నెల్లూరు స్టాంపు హవుసుపేటలో యరనాల వెంటట నుబ్బయ్యగారి వద్ద మిషనువద్ద సదరు బాయిలరును ఎప్పుడైనను చూడవచ్చును. (1179)

అమృతార్జున అవతేహ్యము. ఈ రహస్యము రక్షమునకుద్ధిచేసి వీర్యమును పెంచుచి విజయము కలిగించి యువశత్రువులను చేసి వేతి కాలి వంట, గొళ్ళిస్తు. మొదలగు వల్ల చేసి శరీరమునకు తెచ్చును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును. 219 అర్థపాన డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0. వైద్యశాస్త్ర ముజేశ్వరకర్ నోవిండ్ల, అళింకనిగ్రహ శాస్త్రధారణం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

పరమరహస్యము.

వాణిజ్యము (1161)

అనుపుస్తకమునందు, ఇదివరకు పరమరహస్యములుగా నున్న సంగతులు బయలుపరచబడినవి. ఇది వ్యాపారముచేయు వారికి కల్పతరువు. సుప్రసిద్ధులును, గవర్నమెంటు వారిచే వాణిజ్యమునందు సన్నుదు పొందినట్టియు, కార్యమును రామ కొటయ్యగారిచే రచించబడినది. దీనియందు, వ్యాపారము నిర్వహించు విధము, జాబులు వ్రాయువిధము నకట్లుతీయు విధములు, తపాలాక చేరివ్యవహారములు, ఉత్తరములు మొదలైనవి వ్రాయుచేయువిధము, బ్యాంకులు, చెక్కులు, హుండిలు, వ్యాపారమునందు వాడుకచేయు అన్నివిధములైన సాధనములు వ్రాయువిధము, రైలుమార్గ స్టీచరుమార్గ సరకు పంపువిధము, కాపీలైటు, ట్రేడుమార్కులు, భీమాకంపెనీలు, లిమిటెడ్ కంపెనీలు, వేయేల వ్యాపారము చేయు ప్రతివారును తెలిసికొని లాభముపొందుటకు క్రొత్తపద్ధతులు వ్రాయబడి, అనేకుల మెప్పుకు బొందినది. వెల రు.2-0-0. మే నెల 31వ తారీఖు లోగా తెప్పించుకొనువానికి రు 1-8-0 లకు ఇవ్వబడును. మేనేజరు, వాణిజ్యవీలాస్ ఆఫీసు, గుంటూరు.

WANTED

A Physics Graduate or a Chemistry Graduate (L.T.s preferred) for the Board High School, Amalapuram. The salary for L. T.s is Rs. 80-2 (Annual)-Rs. 100, and for the others, according to qualifications. Applications should reach the Inspector of Schools, I circle, Vizagapatam, not later than the 5th June 1918.

CAMP, AMALAPURAM, } N. V. SOMAYAJULU, PRESIDENT, TALUK BOARD, RAJAHMUNDRY. 15TH MAY 1918.

WANTED.

Applications are invited from Graduates whose second language is Telugu for the appointment of Manager, Municipal Office, Bezvada, Pay Rs. 60 to 80 with annual increment of Rs. 2. The place is permanently vacant and the candidate selected will be on probation for 6 months with prospects of confirmation thereafter, if he gives satisfaction. Men having experience of Municipal or Local Fund Work will be preferred.

MUNICIPAL OFFICE, } R. YEGGARAMAYYA, BEZWADA. EX. OFFICIAL, CHAIRMAN, 16TH MAY, 1918. } M. C.

ప్రజల ఆర్తనాదము

దొండపాడు నుండి బాలిగొలుపు లేఖ.

రక్షింపును ప్రజలకు కోరుట.

దొండపాడు గ్రామము కృష్ణా జిల్లా యందలి గుడివాడ తాలూకా నుండు కలరు. ఆక్రమింపబడిన జాతి తిండిలేక పడుచున్న యిట్లుంటున్న గ్రామవాసులలో చాలమంది సంతకములను చేసి ప్రకటనార్థ మీ క్రింది బాలును మానుపంపించిరి. బాలుక్రింది సంతకములు "ఆరిండా" వ్రాతగ లేవు. కేకలము రెక్కలనలన జీవించువారే నానియందు సంతకములను చేసినవారు కలరు. వేరు నిదర్శనమేమి కావలయును? వ్రాతనే వృత్తిగ పెట్టుకొనిన వారు సంతకము చేయుటకు కష్టముండదు. మేము వారి సంతకములను బాలుక్రింద ముద్రించుటలేదు. సంతకములను ముద్రించక పోవుట వలన లేఖయందలి విషయమునకు న్యాయతగాని, యాధికృతిగాని కలుగదు. పాతకుల వాక్కించుటకై లేఖయందు ప్రమాదదోషములున్నను వారిని సవరింపజేయుచున్న దున్నట్లే ముద్రించితిమి. పాతకు లీబాలును సంతకముగ జదివి వారి దుఃఖముతగ్గుటకు కారణభూతులైన యెడల మానవునియందు ప్రజలచరిత్రలనున్న ధర్మము నిర్వర్తింపజేయు కాగలరు. వారు వినముతో వ్రాసియుండిన బాలుకు క్రింద ముద్రించుచున్నాము.

మేము, మేము, రక్షింపును, రక్షింపును, బాలుల్లారా, మనవి. మీ సోదరులమగు మా దుఃఖమును మీకు వినిపించుట మాధర్మము. మాకష్టమును నివారించుట మీ కర్తవ్యము. నామరూపా! ఈ సందర్భమున మేము మాటికి జరుగక పడుచున్న బాధలు, గుడ్డలు లేక అల్లాడుచున్న తిప్పలు వైమునకే యెరుక. మా గ్రామానులలో మేము పడుచున్న శ్రమలు నిజముగా చేరేయనామరూపలకు తెలియదు. ప్రభుత్వమువారు అంతకన్నా చింతింపరు. ఎందుకు బ్రతికించెనరా? పరమేశ్వరయ్యని పృథ్వీపుత్రు ప్రార్థించుచుంటిమి. బస్తా 1 కి రు 8-0-0 లు చేసి భాగ్యమును కొని దినమునకు రు 0-2-0 లైనను తెచ్చుకొనలేని దీనులము. ఎట్లు కాలమును వెళ్లుచున్నామా మాకు తెలియడంలేదు. కట్టా దినమంతా కష్టపడి పనిచేసినను ఒక్కపూటకైనను నన్నము చిట్కట కరువయ్యెను. తల్లి భారతమాతా? ఎంత మీసరాలవైతివే. నీబిడ్డలమగు పమ్మ సహించరాని యిడుమలబెట్టుటకేనా కనినది. జననీరత్నగర్భవనిధాన్యపు రాశివని కనకంపు గనివని పేరెన్నికగన్న మేటివగు నీగుతులకేగా? చేయుటకు వృత్తులలేక తినుటకు నన్నములేక కట్టుటకు గుడ్డలులేక మలముల అలోల క్షుణ్ణయని, మాడిచచ్చుట. మేముకాపురమున్న చిన్నగుడిసెలలో నైనను కిరసనాయలు ధర ననుదినము పెరుగుటచే చీకటిలోనే పస్తుపరుండవలసివచ్చినది. పోస్ట్ అఫ్ఫైన్ నను తెచ్చుకొని కాలమును వెళ్లుచున్నామనిన మాకప్పునిచ్చువారు యెవరు? ఏమి యాస్తిచూచి నప్పునిచ్చెదరు? అయినను మార్చెతులకు కూడా డబ్బులేక కాకలసిన వస్తువులధర లధికమై వెళ్లు ఇక్కట్లలకు లోనగుచున్నాము. ఏమి చేయుము; తోచదు. చావురాదు. వృత్తిలేదు. ఆకలిబాధ సహించ రానిది. నడుములు బిగియ గట్టుకొని నాలుగు దినములైనను గడుపుటకు గట్టిగుడ్డ పేలికలు సహితము కంటికి గనపడవు. తండ్రి పరమేశ్వరా? వినజన బాంధవా? ఆర్తత్రాణ పరాయణా? ఆయ్యా మాయిడుమల బావువారెవరు. మా ప్రతినిధులగు శాసన నిర్మాణ సభాసభ్యులేమి చేయుచున్నారు. గవర్నరుగారివద్ద తార్కిక ప్రజ్ఞను వర్ణవ్యభావమును వెలిబుచ్చుచున్నారా? కొటులను వైచుకొని సీమపర్వలలో చిక్కుకొని జపాను అడ్డములలో దిగుచున్నారా? వారమున కొక్కదినమైనను కడుపార నన్నములేక కార్లునునుచుకొని పరుండి కాలహరణము చేయుచుంటిమి. పెద్దవాళ్ల మేబాధలను సహించినను మాబిడ్డలు ఆనదినము ఆహారమునకై చేయుదుఃఖ నివాదమును వినలేక వాండ్ల నాకలి తీర్చుట కుపాయము తోచక నొక్కొక్కపరి నురిత్రాడునైనను మెత్తని కత్తివైనను ప్రార్థించుచుంటిమి. వెంటనే దొరతనమువారి అయధికాసనము; జైప్రీతివచ్చి వివర్ణవదనల మగుచుంటిమి. బొంబాయి సింధుప్రాంతములలో ఆహారపు ధరలను నిర్ణయించుట కచ్చటిదొరతనమువారు కృషిసల్పుచున్నారు. మనసందరాను దొరతనమువారు అట్టిఆలోచనచేయుచున్నారా? ఏమిచేయుచున్నారు; మాకర్తవ్యమేమి? మా తండ్రిల గుర్తింపజాప్రతిష్ఠినిధులారా? మేల్కొనుడు. పన్నుభారాధనలను జమిందారులారా? పన్నుధర్మమును నిర్వహించు కొనుడు. సోదరుల వినదళమాచి

దుఃఖంపుట నిత్య ధర్మమని తలపుడు. బ్రాహ్మణేతర ప్రభువులారా? నాయకులారా? మీబిడ్డల కష్టములను దీర్చురా? తండ్రిలని మీరెట్లుచిందుకొనెదరు. మీధర్మమును ఎట్లు నెరవేర్చి దీర్చులాకమును చేరుదురు. మేము భోగముల కాసించలేదు. మేడలకు జూచుటలేదు. మేలిమికై పరిపించుటలేదు. దినమంతయు కష్టపడి పనిచేసిన కడుపునిండా నన్నము దొరుకుట. బాలుల్లారా? వినరా మానవి ఆలోచించరా? కష్టనిరాణము(?) చూడరా సోదరుల దుఃఖముపడరా అమితపరితాపము ఇకనే మున్నది. బలిమినన్నములేక ప్రాణములను గోల్పోవుట. సిగ్గు సిగ్గు. మాడిపప్పు బోర్డు తాలూకా బోర్డువారైనను కనలు విప్పరా? కష్టములను బాపరా? ఈవిన్నపమును పత్రికాధిపతులందరు దయయించి ప్రచురింప జేడదము.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు ప్రజలకు అన్నియు న్యాసమైన
తెలుగు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
వాక్యము. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
946-887) మే 18వ తేది.
ఇనాము ! ఇనాము !!

అందమైన మధుర బుట్టాలచీరలు

చీర 1-కి నెల రు. 3-12-0.

18 మూరలు నిడివి. 2 1/2 మూర
వెడల్పు కలవి. రంగుకు ఉత్తరవాద
ము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల
బుట్టాలు వేయింపబడినవి పలురకములు
కలవు. ఇక్కాల నాగరికమునకు తగు
నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-టి కొనువారలకు ఎలక్ట్రిక్
బంగారు ఉంగరము 1-టి ఇనాముగా యివ్వబడును.
నర్సాపురం సరిగచీర 1-కి 16 X 2 1/2 రు 4-8-0
బందరు దవనకొడిచీర 1-కి రు 8-4-0
బాలామణి మామిడిచీర 1-కి రు 8-8-0
కాంచీపురము ఆరకుచీర 1-కి రు 5-0-0
శకుంతలచీర 1-కి రు 5-8-0

1142 సి. సి. లింగం అండు కో,
2, రామానుజఆయ్యర్ వీధి, సాకారుపేట హిస్ట్రీ, మదరాసు.

జేగ్ భయము లేదు జేగ్

అమృతపానకము, అమృతఘృతము అను దివ్యబోషక
ములు వాడిన అన్నివిధముల జ్వరజ్వరములు, గడ్డలు మానును.
నెల నెట్లు 1-కి 1-0-0.

కలరా!

కలరాకు మా కర్పూరార్క విఘాచినటి సకాలమున
వాడిన నిస్సంశయముగా రోగిని మరణమునుండి తొలగించును.
అనేకులను కాపాడి కీర్తినొందినది. నెల నెట్లు 1-కి 0-12-0.

ఆయుర్వేద మెడికల్ స్టోర్సు,
(1167) వైదాపేట, మదరాసు.

మోహినీ తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడు
టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు
జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0
అమృతాంజనము దిసో, బొంబాయి అండ్ నుద్రాసు.

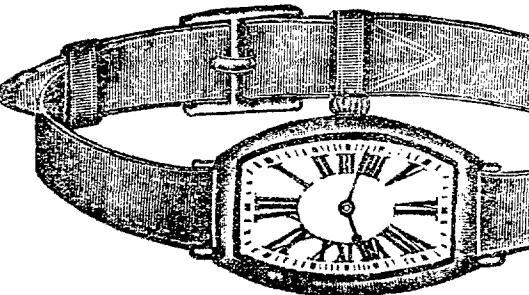
స్కార్పియన్ బామ్.

నల్లతేలు, ఎర్రతేలు, శిలమండలం, ఉష్ణమండలం
అను తాటిచెట్టు, పెంకాయచెట్టు తేళ్లు కట్టి పడరాని
బాధపడి ప్రాణహానిపునట్లుబాధపడువారలను ఆ తక్ష
ణమే నిమిషములో నవ్వునట్లుచేయును. ఈ బోషకము
తమవద్ద ఉండినఎడల తేలుధయమే లేదు. ఈమాదిరి
బోషకము ఇదివరకు ఎవరివల్లన తయారుచేయబడినదే
లేదు. ఇది ఒక అమృతనివారిటి. బోషకము ఉపయో
గించు విధము బోషకముతో కూడ పంపబడును. గుణము
లేదని రుజువుపరుచు వారలకు రూ 100 ఇవ్వబడును.

బుడ్డి 1-కి క్రయం అణాలు 0-6-0
డజన్ బుడ్డులు రూ. 4-8-0
ఖర్చులు ప్రత్యేకం.
ఏజెంట్లు కావలయును.

సావరన్ అండుకంపెని,
కచ్చాలేశ్వర అగ్రహారం, మదరాసు.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

(1049)

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

ఎలక్ట్రా వాచీలు

క్షణమైన తేడాలేక. పని
చేయును. ఏ దేశమందున్నను ఏ
సలమందు యుంచినను సరిఅయిన
గంటలను తెలుపును. భూసైన్య
ములకును, నావికాదళమునకు,
వ్యాయామక్రీడాపరులకును అనుకూలించును.
గడియారములు వెక్కు రకములు మావద్ద గలవు. నమ్మక మైనవి. చాల స్వల్పధరలు.
సాగునైనట్టియు, అందమైన నట్టిన్ని సరియైనకాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయ
చేయగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమున
కువయోగించు గడియారములు కలవు.
అందఱి వద్దను దొరకగలవు.
ఏజెంట్లు:— జి. ఇ. సంపత్త శెట్టి అండుకో, ఎస్.ప్లనేడు, మదరాసు.

జేగు భయము లేదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

జేగు జేగు

(1045)

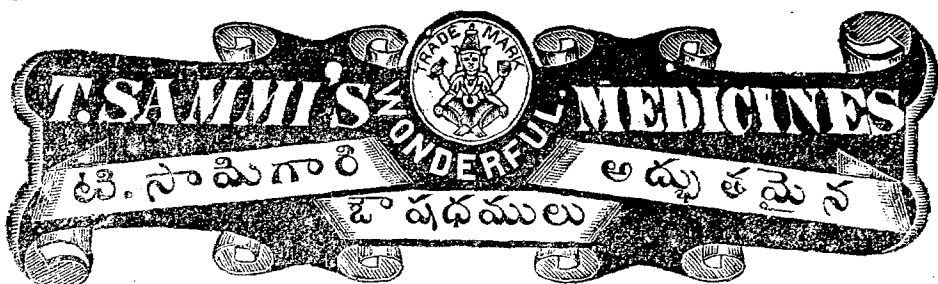
ని వార కౌ వ ధ ము లు

మా మందులు గడచిన యిరువది వత్సరములగా ఇండియా, బర్మా, సిలీకా దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల
యందును అనేక జేగు రోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

జేగు సోకదు.

వైదానిపానకము 6 బోన్సుల బుడ్డి ౧-కి రు ౧-౦-౦ | శతభాతస్సుతం 1 బోన్సు బుడ్డి ౧-కి రు ౦-౧౨-౦
డిబ్ 8 " " ౦-౧౦-౦ | డిబ్ 1 " " ౦-౦-౦
ప్యాకింగు పోస్టేజీవేటు. కొరువారికి మావద్ద క్యాటలాగు చిత్రముగ పంపబడును.
తంలి విలాసము:— "పండిట్" మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, శిశి, ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి, మదరాసు.

యీ అవ్యుత్పన్నములకు గుణాతిశయములకు మెచ్చి యెక్కిబిషన్ కమిటీదార్లవల్ల బంగారు పతకమును, వెండిపతకములును బహుమానములుగా నొసగబడివున్నవి. (1117)

హిందూ తైలము:—నడుమునొప్పి, నరము బలము కీళ్ల వాయువు, పక్వనొప్పి, కాళ్లు చేతులు పట్టు, పార్శ్వ వాయువు, తలనొప్పి, యింకా యితరవాయువు నొప్పులు, అతి శీఘ్రముగా స్వస్థుగును.

దీని వెల 0-8-0. పెద్దదల్ని 2-8-0.

హిందుకపాయము:—కడుపునొప్పి, కడుపులో పేగులుకూయుట, అజీర్ణము, ఓకిలింపు, భేది, వాంతిభేది, శీత భేది రక్త భేది, నోటిపుండు, పండ్లనొప్పి, జిన్ని, తేలుకుట్టడం, జలుబు, స్త్రీలకు బుతుకాలములందు కలిగెడు కడుపు నొప్పి మొదలయినవిన్ని యింకా కడుపులో కలిగే యే విధ మయిన నొప్పులున్న అతి శీఘ్రముగా స్వస్థుగును.

దీని వెల ౪. 0-8-0, 0-15-0, 1-12-0.

జ్వరనివర్తి:—సాధారణమైన దినాలపేరట నుం డేడి జ్వరములును, చలిజ్వరములు అదేవి కొండ జ్వరములు, పిత్తజ్వరములు, యింకా పలువిధములైన జ్వరములును బహు త్వరగా నివర్తియగును. దీనివెల ౪. 0-8-0, 0-15-0.

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లపేట, సాహుకారుపేట, చెన్నపట్టణము.

రక్తశుద్ధి:—(బడే పూర్వవైయర్) ఇది కంఠమాల కారకము; మేహపాదలు, మేహరణములు, గంధిరణము, ముత పులు మొదలయినవాటిని స్వస్థముచేసి యే కారణముచేత వెడి యూడినను రక్తమును శుద్ధిచేసి రక్తవృద్ధిచేయును. వెల ౪. 1

తైలకాక:—తైలకాక, పచ్చకాక, చూత్రద్వార మున తాళగూడనిమంట, దుర్మోసము పెరుగుట మొదలగు మాతృద్వారమున కలిగెడు స్త్రీ సంబంధ రోగములను 8 దినములలో కుదుర్చును. దీనివెల 2-0-0 పెద్దదీని 3-8-0.

దగ్గుమందు:—ఇది దగ్గు, కుక్కదగ్గు, రొమ్ము నొప్పి, గొంతుకమ్మట, కఫము మొదలయిన దగ్గులకు మంచి అవువధము. వెల 1-8-0.

సప్తకానా:—ఇది యెక్కిబిషన్ కలిగిన బలహీన మునున్న, నిద్రలో ఇంద్రియస్థితి మగుటనున్న, ఇంద్రియ లోపమున్న, స్వప్నపరచి యింద్రియమును వృద్ధిచేసి పుష్టిని కలుగజేయును. మొగతనము లేనివాండ్లకు మొగతనమును కలుగజేయును. దీనివెల 1-0-0

జ్వర హరి

దీనియొక్క నానుభేయము తెలుపురితియే జ్వర మును హరించుట కిది సాటిలేనియందు. మలేరియా (విష వాయు) జ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరముల కును యెత్తివది. కొన్నిసార్లు పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయ ముగ జ్వరముందు సమయమందు యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బాత్రిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:—

వకీలు (అటార్నీ-అట్-లా) హెరాల్డ్ హిందు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:—మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వర ములను కుదుర్చుటయందు ఆమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోష పూర్వముగా తెలిపించెదను. వర్షా కాల మారంభమందు సాల్ నెట్టిలో నుండు నాగ్రామ ములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించు చుండగా, మేని వారియొక్క 'జ్వరహరి'నికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థుల చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకనీసాను కొనుము.

ప్రతి ఔషధపావులలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును నీసాఒకటికి వెల ఆ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హెరీన్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెని, ఓక్లీ, బౌడెన్ అండు కంపెని, ఏజెంట్లు, 15, అరమెన కార వీధి, మదరాసు. (1122) Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, MADRAS.

ఆంధ్రోద్యమము. మొదటి యే దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువస్వామి ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజీ నేలు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపేట, మదరాసు.

క్రికేటులయిన గోపాలకృష్ణ గోకతాగి చక్రపాని రంగుల చిత్రపటము ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్స్ 212 మదరాసు.

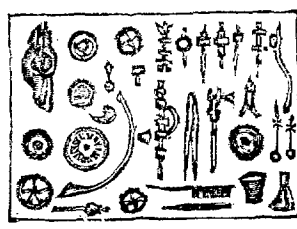
హనుమాన్ బోరక్సు నబ్బు.

దీనియందు సంచీది తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లిసం బంధమును పుండ్లు, దు రద, గజ్జి, పాదలు మొ దలగు చర్య వ్యాధులు అత్రాల్వేర్వముగాబా గగును. చర్యమునకు వృదుత్వమును, నునుపును, నాజేమును యిచ్చును. అన్ని పోట్లను క్రయమునకు దొరకును. (ప్రతిబిల్లపై మా హనుమాన్ గుర్తు వాగ్రతగా గమనింపును. (751)

రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్లు, మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAR ROSH WATCH & Co, Dersilean Watches Materials, Tools BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.

(881) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

ఆంధ్రదేశమున ఏజెంట్లుకావలెను

ఆంధ్రదేశమున అక్కడక్కడ యుండు అనేక ముఖ్యపట్టణముల యందు బ్రాంచి స్టోర్సు తెరిచి భాగస్థులనుచేర్చుట, సరకులకు ఆర్జునతీసి పంపుట, సరకులను విక్రయించుట మున్నగువనము చేయ వలసియుండును. వీరికి నెలసంబంధములు గాని లేక కమిషన్ గాని యివ్వబడును. పైకము సెక్యూరిటీ గా కట్టవలెను. ఇతర నిబంధనలు వ్రాసిన తెలుప బడును.

ది స్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ కంపెని

962 లిమిటెడ్ కంపెని.

బ్రాంచి: మధుర.

AWARDED GOLD MEDAL 490 IN THE BARODA EXHIBITION For its Sweet Lasting & Delightful Smell TO THE WORLD-RENOVED OTTO PARASTAN (REGD.) Therefore, please just try and enjoy. Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card. 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0 Sample Free on sending 3 annas postage Stamp. ALSO, PLEASE TRY OUR PARASTAN HAIR OIL (REGD.) Free from mineral oils. Best for the Hair. Prize Re. 1, and Postage Extra. Sample Free on sending 1 anna postage Stamp. The Parastan Perfumery Co. No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

LARGEST HAND PUMP FOR IRRIGATION. Useful in shallow wells. Capacity 3000 to 4000 gallons per hour. Tried and approved of by many a customer. Mr. M. H. P. Ghatahal, superintendent of Industries, Bangalore, says:— Itell you with the greatest delight that there are no pumps known to me which work so easily and so smoothly by a single individual without tiresomeness, getting water as much as 4000 gallons per hour. (537) Also all other kinds of deep & shallow well pumps, Ploughs Sugar-cane crushers and manures for Sugarcane and Vegetables Etc., Ready in stock. write for further particulars and prices. K. B. JOSHI & Co., 321, HORNBY ROAD, FORT, BOMBAY.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.

క రో లా.

వాసనలేదు, ఏరుచితేదు, దవడదాళము, పులితేపురాదు, భేదులుగావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యలగాను గర్భ శోధన గావించును.

శీ పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-3 కెల
రు. 2-8-0, 4-0-0.

ప్రే. జరు గా రి
లీవరు టానిక్.

వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య మావలన గలుగు బాధలకును, అలవలకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికిమంచిది.

సీసా నెల రు. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినుమినలాడు ఎరువుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ధ లి త ము శాశ్వతము.

ఈ సాల్ఫ్యూరేట్ పెట్టె 1-8 రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

దబ్బియు. ఇ. సిత్ అండుకో.,
(లిమిటెడ్).
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీపత్రిక పేరునుదాహరించ గోరెదము

368

1000
రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

మీరు బహుశాగా నున్నారా? అయితే ది. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను సేవించండి. దీని సేవించిన యెడల ధాతువుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ అవుతుంది.

మొదలయినవి. కలుగును. స్వప్నస్థితియు, ధాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానవును. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన అనేకులు రంగోల్, పివాంగ్, సిలోన్, అక్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, నదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపుత్రికలు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు అర్హతాస్థాంపును పంపినచో బహుమాన పుత్రికల కాపి పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుపరచువారికి నై కనుపరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వంగా కొను నప్పుడు "ది. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుచున పుత్రిక పార్శ్వాలతో పంపబడును. ఏజెంటులు కావలసియున్నది.

15 తులాలు వేట్స్ నెల రు. 2-0-0. తపాలభర్తు 1-8 దబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,
సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగుళూరు సిటీ.

(619)

బహుమాన
మియ్యబడును.

మీ బా యే ల ర్లు

శ్రేష్ఠకాలము పనిచేయునట్లున్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామోజివ్"ను యుపయోగించవలయును. దాని సేవయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లిట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అందునన్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజివ్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజెంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనుల గల రమ్ము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,
తపాలపెట్టె నెం 5533 రు

389 **మదరాసు**

(ప్రే కామోజివ్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము)

అనుచునపుత్రము, ప్రతిసీసాతో నూచి యుండును. కెరెమ్యూలంను సీసా 4 అణాలు, మూతము.

6 సీసాల లోక సారి టెప్పింగ్ కార్డులు టపాల భర్తుతోచేరి రు 1-0-0

12. సీసాలొకసారి లోనిన రు 2-0-0

25. సీసా లొకసారి గోనిన రు 3-0-0

సమస్త లోకములలో మావద్ద అందుకల్గి దీనిని పొందవలయు బోరటను.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయిన "ఇండ్రబాల మహేంద్రబాలము" ఈ ఆశూర్య గ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగవృష్టి, సభిక్తలు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రబాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లపేక తమాషాలు, విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంకేగాక మనుష్యుని మాయ ముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీనముతో సమాధి యగుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరములని తలకాయలపై మాటలాడించుట, కండ్లకు గంటలు కట్టుకొని చూడకుండా వస్తువుల పేర్లు చెప్పట, భూమిపయి గలము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిగ్రాహముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన నీవు ఆత్మవృద్ధిముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. ఈ పుస్తకమును అమ్మవేయుట ఈ నెల ఆఖరుకు పూర్తియగును. ఈ గ్రంథమును ఇతిరులకు 15 రూపాయలకు అమ్మబడును. ఈ గ్రంథము నే (ధరభాన్తుదారులకు) రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాన్తుదారులు గా చేసేవారు తమ ధరభాన్తు తోకూడ 1 రూపాయ మాత్రము మరెవరైనా ద్వారా తక్షణ మే యీ క్రింది విశాసమునకు పంపించి తమ పేరును రిజిస్టరు చేయించుకొనినచో అట్టివానికి ఈ పరమరహస్యమైన గ్రంథ మును మిగత రు 3 లకు వి. పి. గ పంపబడును. (394-984)

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, డింగోలా. (గుంటూరు జిల్లా)

INDUSTRIAL DEVELOPMENT.

Essential for National Uplift.

Practical instructions for making Inks, Hair Oils, Tooth powders etc.

SENT BY POST.

Fees for particular Industry Rs. 10 One year's course Rs. 100. If paid monthly Rs. 12 Half yearly Rs. 60

IN ADVANCE.

For further particulars, apply with a postal stamp to :

THE SUPERINTENDENT,
Correspondence School of Industries -

1141 BANGALORE CITY.

501 **పాశ్యపు వేంకటాచల** 594

పండితులచారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిష్పాదనను పరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ చెల్లె ఆయుర్వేదిక యూనివర్సిటీ, గ్రానాహట్. ఎస్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్వెన్షన్ కమిటీ ఎడిటరు వేన్, సం. 2. బొంబై, పీరు బ్రానెనది. తమ "లోకామయవార కస్తూరి మాత్రగలను. ఉపయోగించుటవలన, బ్యాసోప్యాసిస్మల వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కవోష్టి, కడుపువోష్టి, అస్మా కజ్వరము, శీతలసంబంధకోగము, బిడ్డల యెముకవారముః న్నియు, గుణమయ్యెను, తమకట్టకు ప్రతిదిగను మచ్చు లోగు లకు, నీకస్తూరి మాత్రలతో, స్వచ్ఛతైర్లయలు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని కోఫారను చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి.ఎస్.అచ్యుత్ రావ్, సీనియర్ సర్జిక్, స్వామిటర్ కమిషనర్, మైసూరు కచ్చు మెంటో; పీరు ప్రాసె నది. "లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్కృష్టముగు, గుణములను ఈమాత్రలు గలిగి యున్న వని నేనుచెప్పుట కానందభరితుడ నగుచున్నాను.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాకుండును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుచునపుత్రము, ప్రతిసీసాతో నూచి యుండును. కెరెమ్యూలంను సీసా 4 అణాలు, మూతము.

6 సీసాల లోక సారి టెప్పింగ్ కార్డులు టపాల భర్తుతోచేరి రు 1-0-0

12. సీసాలొకసారి లోనిన రు 2-0-0

25. సీసా లొకసారి గోనిన రు 3-0-0

సమస్త లోకములలో మావద్ద అందుకల్గి దీనిని పొందవలయు బోరటను.

